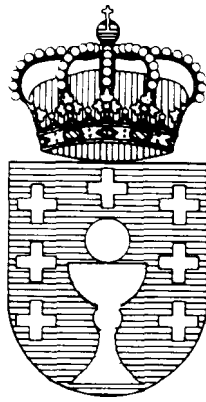

DIARIO DE SESIÓNS

PARLAMENTO DE GALICIA

III Lexislatura

Presidencia do Excmo. Sr. D. Victorino Núñez Rodríguez

Sesión plenaria núm. 3

Celebrada o luns, 29 de xaneiro de 1990

ORDE DO DÍA

Punto único: Proposta de candidato a Presidente da Xunta de Galicia, presentación do seu programa de goberno e elección, de conformidade co disposto no artigo 15.3 do Estatuto de autonomía.

(Continúa a orde do día no Diario de Sesións número 4, do 31 de xaneiro de 1990).

SUMARIO

Ábrese a sesión ás dez e cinco minutos da mañá.

Antes de entrar na orde do día, o señor Presidente, pídelles á Cámara que conste en acta o sentimento da mesma polo falecemento, no día de onte, en Ferrol, de dous traballadores, e se exprese a súa condolencia ós familiares dos mesmos. (A Cámara móstrase de acordo con esta solicitude).

A seguir, o señor Secretario dálle lectura á orde do día.

-Proposta de candidato a Presidente da Xunta de Galicia, presentación do seu programa de goberno e elección, de conformidade co disposto no artigo 15.3 do Estatuto de autonomía..... páx. 27

O señor Presidente rógalle ó señor Secretario que dea lectura á proposta de candidato a Presidente da Xunta de Galicia, presentación do seu programa de goberno e elección, de conformidade co disposto no artigo 15.3 do Estatuto de autonomía. Así o fai o señor Secretario (Iribarren Fernández-Rogina). O señor Presidente manifesta que o debate se desenvolverá de conformidade co disposto nos artigos 135 e 136 do regulamento, e concéde-lle a palabra ó candidato señor Fraga Iribarne.

O señor Fraga Iribarne, candidato á Presidencia da Xunta de-Galicia, expón o seu programa de go-bemo e solicita a confianza da Cámara.

O señor Presidente suspende a sesión, convocando a próxima para o mércores, día 31, ás doce horas.

Suspéndese a sesión.

Eran as once e cincuenta minutos da mañá.

Abrese a sesión ás dez e cinco minutos da mañá.

O señor PRESIDENTE: Abrese a sesión.

Antes de lle dar lectura á orde do día, esta Presidencia, recollendo a proposta de tódolos grupos, pídelles á Cámara que nesta primeira xornada de traballo, para comezalas tarefas deste Parlamento, conste en acta o sentimento da Cámara polo falecemento de dous traballadores onte en Ferrol, se exprese o testemuño de condolencia ós familiares dos falecidos e se exprese tamén a solidariedade co mundo do traballo.

Se a Cámara así o acepta, así se fará constar en acta, (A Cámara móstrase de acordo con esta solicitude).

O señor Secretario daralle lectura á orde do día.

O señor SECRETARIO (Iribarren Fernández—Rogina): De acordo coa Mesa—Xunta de Portavoces, en reunión celebrada o día 24 de xaneiro de 1990, a orde do día da sesión é a seguinte:

Punto único: Proposta de candidato a Presidente da Xunta de Galicia, presentación do seu programa de goberno e elección, de conformidade co disposto no artigo 15.3 do Estatuto de autonomía.

PROPOSTA DE CANDIDATO A PRESIDENTE DA XUNTA DE GALICIA, PRESENTACION DO SEU PROGRAMA DE GOBERNO E ELECCION.

O señor PRESIDENTE: O señor Secretario daralle lectura á proposta de candidato a presidente da Xunta de Galicia, presentación do seu programa de goberno e elección, de conformidade co disposto no artigo 15.3 do Estatuto de autonomía.

O señor SECRETARIO (Iribarren Fernández—Rogina): Resolución da Presidencia do Parlamento de Galicia relativa á proposta de candidato á Presidencia da Xunta de Galicia:

"O Estatuto de Autonomía de Galicia, no apartado 2, do artigo 15, obriga ó Presidente do Parlamento a establecer consultas coas forzas políticas representadas na Cámara, co obxecto de formular proposta de candidato á Presidencia da Xunta de Galicia.

En aplicación do referido precepto e dos artigos 16 da Lei 1/83, do 22 de febreiro, reguladora da Xunta e do seu Presidente, e 136, apartado 1, do Regulamento da Cámara, logo de consulta—las forzas políticas con representación parlamentaria e de oí—la Mesa, a Presidencia proponlle á Cámara como candidato á Presidencia da Xunta de Galicia ó Deputado D. Manuel Fraga Iribarne.

Santiago de Compostela, 24 de xaneiro de 1990.

O Presidente.

Victorino Núñez Rodríguez."

O señor PRESIDENTE: O debate desenvolverase de conformidade co disposto nos artigos 135 e 136 do noso regulamento:

Ten a palabra o señor candidato.

O señor FRAGA IRIBARNE: Señor Presidente, señoras e señores Deputados.

De conformidade co disposto no artigo 15, parágrafo 2, do Estatuto de Galicia, en concordancia cos artigos 135 e seguintes do noso regulamento, comparezo perante as súas señorías para expoñe—lo programa político do Goberno que pretendo formar e para solicitar, polo tanto, a confianza desta Cámara. Non teño por que explicar, xa que é ob-

vio, o obrigado que me sinto neste instante ante o gran pobo de Galicia, ó que nos honramos en representar.

Para desenvolver mellor a proposta que me honro en presentar, coido que debo comezar por facer referencia á situación de Galicia ó comezo desta década dos anos 90, cos que vai concluír non só o século XX, senón tamén o segundo milenio da nosa era.

A Galicia que entra na década dos 90.

Poucas dúbidas pode haber sobre a afirmación de que vivimos anos decisivos, pois treme baixo os nosos pés o chan da historia contemporánea, acumúlanse innumerables cambios á nosa vista e ocorren acontecementos de gran transcendencia, de xeito que non lles deixan cabida os uns ós outros.

A suma de todo resulta espectacular: asistimos á transformación decisiva das visións científicas do mundo, e as novas tecnoloxías permiten falar dunha era postindustrial, dunha "terceira vaga" que substituirá o mundo da era industrial, como aquel sucedeu ó mundo agrario.

A comunidade internacional pasou a ter un número moito maior de personaxes do que tiña noutroa, o que non impide o mantemento de fortísimas concentracións de poder económico e militar.

O crecemento vertixinoso da poboación e o acurtamento das distancias levaron á creación de novos espazos políticos e económicos a escala continental. E tamén cambiaron as relacións entre os grupos de sexo e de idade.

Todo isto configura un mundo de cambios, cheo de posibilidades e tamén de riscos para quen tome un rumbo equivocado, porque os modelos de organización económica, social e cultural son importantes.

Pódense facer bromas sobre se a cor dos gatos é irrelevante á hora de saber se cazan ratos, pero os desventurados habitantes de Romanía e doutros países puideron comprobar que hai gatos que comen o queixo e ás propias persoas. Por iso, a opción que os populares lles presentamos ó electorado galego, e que este preferiu por ampla marxe de votos, responde claramente ó modelo de sociedade avalado polos países importantes do mundo en desenvolvemento.

E un modelo baseado na liberdade, na concertación, na igualdade de oportunidades, no mérito, na iniciativa, na competencia, na solidariedade. E o modelo dunha sociedade que compaxina a continuidade co desenvolvemento, a economía libre coa responsabilidade social, nunha organización política baseada no pluralismo, no equilibrio de poderes, na moderación dos posicionamentos, na transacción máis ca na confrontación.

Agora ben, estas ideas xerais terán que inserirse en realidades xeográficas, históricas, culturais e económicas concretas. Para nós, a Galicia de 1990, a nosa terra, é á súa vez antiga e sempre anovada, patria de San Pedro de Mezonzo e de Xelmírez, de Fernando de Andrade e do conde de Gondomar, do padre Feixoo e de Murguía, de Rosalía de Castro e de Pondal, de Brañas e de Castelao, de Cunqueiro e de Cela. Esta Fisterra, verdadeira punta de Europa, e unha rexión marxinal e marxinalada pola xeografía e pola historia, unha das periferias de Europa que hoxe se unifica.

¿Como chega, repito, a nosa Galicia a este punto no que nos atopamos? ¿Cales son os seus principais problemas, en función dos cales propoñer solucións e prioridades? ¿Cal é a herdanza que recibimos neste momento?

Penso que pode haber poucas dúbidas sobre a importancia dos problemas suscitados en tódolos terreos; son moitos e serios.

A nosa poboación, que foi unha das de maior peso demográfico de España, encóntrase en claro retroceso e con tendencia ó envellecemento, por mor da emigración e dos profundos cambios na conciencia social.

O noso sistema económico, que iniciaba un moderado pero significativo rexurdimento cara á industrialización e o desenvolvemento dos servizos, sufriu de xeito especial e discriminatorio os efectos da reconversión salvaxe dos anos 80.

O noso territorio, de inaccesible beleza, presenta hoxe serios problemas de desorde e contaminación, que requiren unha pronta acción de ordenamento do mesmo e defensa do medio ambiente.

Os nosos servizos sociais, en xeral, e en particular en temas claves como a educación e a saúde, están cheos de lagoas e deficiencias.

A negociación europea, bastante criticable e improvisada no seu conxunto, foi especialmente negativa para Galicia en temas tan críticos como son a produción láctea, a pesca ou a siderurxia.

Problemas como o dunha política forestal axeitada están peor ca nunca na nosa historia, e non esqueceremos endexamais o espectáculo dantesco dos incendios monstruosos do ano que acaba de rematar.

Entrementres, os grandes plans de investimentos do Estado foron proxectados cada vez máis noutras direccións da xeografía nacional, marxinando a Galicia e aumentando o seu retraso relativo respecto doutras partes de España e de Europa.

A todo isto, tras estes dous anos que xa foron xulgados polo corpo electoral, Galicia enfróntase cunha Administración autonómica pouco ordenada e excesivamente centralizada, cunha política de persoal politizada e descontrolada, cunhas finanzas desbordadas e com-

prometidas; sobre todo o que temos é que demanda--los estudos independentes e con garantía para presentar perante este Parlamento e perante o conxunto da opinión galega os datos completos e exactos sobre o gasto público, o déficit presupostario, o endebedamento da Comunidade e o funcionamento dos organismos autónomos.

Será o noso propósito poñer en orde todo isto e tentar que cos limitados recursos públicos se resolván as verdadeiras necesidades do pobo galego, e non o de promove--la imaxe e os intereses inmediatos dos propios gobernantes. Porque, ademais, con todo isto, non son as forzas materiais de Galicia as únicas afectadas, senón tamén os seus recursos morais. A transición política, social e cultural do noso país certamente explica en parte algunhas das dúbidas e vacilacións da nosa sociedade, cada día máis cansa da inseguridade, da arrogancia do diñeiro improvisado, da falta de respecto ós valores familiares, pero é xustamente por iso que require cada vez máis a exemplaridade dos gobernantes.

Galicia pregunta por todas estas cuestións e sobre o seu futuro, cara ó segundo milenio, e volve preguntar: "¿que din os rumores?", como di o libro da esperanza nestes instantes. E non podemos demora--las respostas.

Como dicía hai pouco o Presidente da Comisión Europea Jacques Delors, "se a historia se acelera, nós debemos tamén acelerar". Se xa certos aspectos da integración europea botaban dúbidas e sombras sobre o porvir da cornixa atlántica, da fronte marítima da Europa Occidental, eses problemas complícanse aínda máis co probable desprazamento dos centros de gravidade económica e política cara á Europa central. Os problemas que xa coñeciamos da pesca e da construción naval, da industrialización freada e do illamento xeral cobran nova transcendencia e preséntannos novos riscos ante o ano 1992 e seguintes,

de non tomármolo--las medidas axeitadas. Todo isto vai levar a Galicia e ó seu Goberno a profundar e afinar--los seus contactos europeos, así como a afirmar e mellorar--la súa cooperación cos demais afectados e, sobre todo, co veciño irmán, Portugal, especialmente coa súa rexión norte. Pero, en definitiva, son serios e profundos os problemas que nos agardan.

Quero facer, por iso, unha vez máis, un chamamento á unidade no fundamental. O noso país e o noso pobo, Galicia, unidos polo amor á cultura común, pola vontade de superarla--la marxinação e o subdesenvolvemento, de crear condicións que lles permitan ós galegos viviren e traballaren na casa común, non desexa que o lexítimo dereito de todos a propoñer--lo que consideren mellor rompa a convivencia civilizada, obstrúa a solución posible dos problemas e nos impida amosar ante os demais a forza da unión dos galegos.

A Constitución e o Estatuto ofrecen unhas regras de xogo que, perfectibles como son, deben ser--la base común para conseguir novos logros, pero con lealdade ó esforzo de consenso que representaron e seguen sendo.

O labor que temos por diante é inmenso. A división fraticida non a aceptarán os nosos representados, esas xentes que no campo, nas cidades, no ancho mar e na emigración agardan solucións.

A nosa actitude básica non debe ignorala ningún. Non sómo--los persoeiros, nin os defensores de tal ou cal clase, grupo ou corporación. A política que nós imos seguir non busca este ou aquel outro interese particular, senón que busca o interese xeral. Non lle falamos a unha ou a outra fracción do pobo, senón ó pobo de Galicia no seu conxunto.

Todos temos interese manifesto en que a máquina económica arrinque de novo, en que o necesario crece-

mento das nosas riquezas se produza. Sobre estes obxectivos, e sobre os medios de atendelos, estou convencido de que existe hoxe en día unha posibilidade de acordo básico, de mobilización das enerxías e de xunguimento de vontades. ¡Fagamos desaparece--las liortas! ¡Deámo--lo exemplo dun pobo que retoma e aperta os azos milenarios que o unen!

A nova política non será un simple enunciado de medidas técnicas para inscribir nos textos legislativos ou regulamentarios, pois a esperanza de renovación vai moito máis alá.

Vivimos unha época privilexiada na que a escala de valores renace mergullando as súas raíñas na mellor tradición cultural europea. Así comencian sempre os rexurdimentos.

E o momento no que o mundo lles vira as costas a ideoloxías pechadas, ós sistemas construídos para subsistiren á autonomía debilitada do individuo, da que se faría cargo a colectividade. Cómpre ir cara ós valores que abren o porvir, sen perde--lo fío conductor do humanismo occidental. Estes valores son: liberdade, creación, responsabilidade, dignidade do individuo. ¡E que non se diga que sobre estas bases se vai construír un mundo máis duro e máis desigual!

Nós temos unha visión optimista do home; xa que é na sociedade creadora de emprego na que a dignidade do individuo está mellor asegurada; é na sociedade onde cada quen pode ter vantaxes de seu na que a xusticia entre todos pode progresar mellor, é na sociedade respectuosa dos valores e do sentido que cada quen lle quere dar á súa vida na que a obra común brillará máis intensamente.

Esta é, señoras e señores Deputados, a idea que lles dá coherencia e vigor ás nosas diferentes iniciativas, a ambición que anima a nosa loita, o significado que lle queremos dar á renovación. Coa le-

xitimidade que lle deron os sufraxios, o Goberno que vós ides votar vaise poñer inmediatamente a traballar con espírito.

Unhas palabras sobre o método. Sempre estiveron persoalmente unido á concertación cos corpos intermedios que representan as actividades económicas, sociais, intelectuais e culturais do país. Xa o constataron quizais as súas señorías, pois estes mesmos días abrín xa diálogo con toda clase de colectivos e representacións sociais. Este diálogo manterase en tódalas etapas de elaboración de decisións gobernamentais.

A Autonomía galega: o seu sentido, as súas esixencias, as súas posibilidades.

Galicia é, e non fai falla explicalo neste Parlamento, unha comunidade humana con características ben definidas pola xeografía, pola historia, pola economía, por un xeito de ser e de vivir, pola conciencia que ten de seu. Cando o galego fala do seu viño e lle chama "viño do país", ou fala de "madeira do país", está a defini-lo que os filósofos e xuristas ás veces non chegaron a atopar. Galicia, antigo reino, país ben definido, ten unha personalidade en tódalas ordes que a levaron naturalmente a unha autonomía que non podía ser meramente administrativa, senón que abrangue tódolos elementos dunha verdadeira organización política, económica e cultural. As autonomías son, en tódolos casos, un progreso na organización administrativa racional dos Estados modernos, pero, ademais --e así o recoñece o artigo 2 da nosa Constitución--, son o recoñecemento de personalidades históricas e sociais infunxibles, como sen dúbida ocorre nos casos do País vasco, de Cataluña e da nosa Galicia.

Pero, á súa vez, isto non pode servir de pretexto para presentacións insolidarias e totalmente fóra da realidade histórica de hoxe. A Constitución foi quen de articular fórmulas flexibles para que as

nacionalidades históricas confirmen a súa integración secular nun Estado nacional común, que á súa vez, se está a integrar progresivamente nunha Comunidade Europea cada vez máis dotada de competencias. Galicia é así, na clásica terminoloxía de Jellinek, un "fragmento de Estado", con plena autonomía para os asuntos de seu e, á súa vez --é importante recordarllelo a "separatistas" e a "separadores", cun dereito terminante e irrenunciable á solidariedade do resto dos españois e agora, ademais, dos europeos.

Nós non presentamos, pois, unha utópica autodeterminación, senón unha irreversible e definitiva autoidentificación. Non tiramos pola borda séculos da nosa historia común, senón que queremos continuala en novos niveis de integración europea. O que si queremos é que a autonomía sexa de verdade, con tódalas consecuencias e competencias, e que vaia completada cunha política de axuda, de nivelación, de igualdade de oportunidades e de compensación cos territorios e coas entidades autónomas máis favorecidas.

Desde esta convicción profunda imos desenvolver e exercita-la nosa autonomía. Non perdamos máis tempo en poñerlle os arreos ó caballo e cabalguemos valentemente, ó servicio do pobo galego, que desexa, con razón, menos liortas de escola e mellores solucións ós seus problemas.

Levarémo-lo desenvolvemento dos principios constitucionais e das normas estatutarias ata as súas definitivas consecuencias e, por suposto, pedirémo-la interpretación máis favorable e extensiva dos seus preceptos e a aceleración das transferencias pendentes, sen prexuício de contemplar, cando se demostre a súa necesidade para o desenvolvemento máis completo de Galicia e da súa autonomía, a ampliación do teito estatutario e aínda a aplicación das posibilidades do artigo 150.2 da Constitución, o que pode ter interesantes consecuencias

no plano da integración europea.

O noso concepto de autonomía, por outra parte, non é o da creación de miniestados e moito menos de novos centralismos. Para nós a autonomía é un principio de integración social natural e que, polo mesmo, procede de abaixo a arriba. Cremos, por isto, imprescindible administrar con seriedade e solidariedade as decisións administrativas--organizativas das comunidades autónomas para evitar un crecemento desmedido das administracións propias. Mante--lo volume dos servizos no nivel que require o correcto exercicio das competencias que se exercen é un obxectivo organizativo de primeira orde.

Aplicada esta idea primaria, o segundo é que as instancias de autogoberno se ordenen sobre fórmulas de desconcentración e descentralización interna. E inconveniente a centralización a nivel rexional, porque se perde con iso unha das directrices máis fructíferas do proceso autonómico, como é a da aproximación da Administración ó administrado. Débese utilizar para isto instancias provinciais e locais, na medida da súa capacidade probada e das esixencias que se deduzan das particularidades de cada servizo.

Por outra parte, cómpre decatarse de que non é suficiente un desenvolvemento mecánico da lexislación estatal vixente para organizar convenientemente os servizos da Administración pública de Galicia.

O modelo previsto naquela lexislación responde, evidentemente, a uns concretos principios de actuación administrativa caracterizados por unha estrutura de tipo ministerial, tradicional e centralizada, cunha Administración asentada en burocracias contrapostas e non comunicantes, xerarquizada, excesivamente densa e cunha organización dos servizos extraordinariamente complexa. Este modelo que no seu día amosou virtudes pouco discuti-

bles, hoxe está esgotado en gran medida, e resulta insuficiente para lles dar cumprida resposta ás demandas sociais das novas tarefas públicas. Por iso unha das tarefas fundamentais que debe asumir--la Comunidade Autónoma galega ten que se--la súa posta ó día para instaurar unha Administración de novo cuño, organizada segundo criterios máis modernos de desconcentración, descentralización, delegación e participación cidadá, de publicidade e axilización dos procedementos; unha maquinaria administrativa, en definitiva, que potencie o desenvolvemento de novas funcións de alta administración, de normativización, programación e coordinación.

Un dos elementos esenciais na configuración das Administracións autonómicas debe ser verdadeiramente o exercicio desconcentrado das competencias administrativas, apoiado nunha vasta operación de concentración de competencias nos servizos provinciais da propia Xunta, de delegación de funcións nas entidades locais, concellos, comarcas e provincias, de distribución de competencias entre elas.

Hai unha regra de ouro que coñecen ben e aplican a cotío os estados organizados sobre a base de autonomías territoriais, para que o aparato público poida funcionar con eficacia. A regra é tan simple na súa formulación coma importante, e tal vez, desafortunadamente, non tan obvia nas experiencias autonómicas españolas como podería parecer. Trátase, sinxelamente, de actuar con respecto escrupoloso e estrito ós principios que serven para vertebrar--lo Estado das autonomías. Rigorosa fidelidade ó mesmo sistema por parte da Administración central e as comunidades autónomas, porque só comprendendo exactamente os seus presupostos e manténdonos nos seus límites lograremos darlle á actuación pública o suficiente pulo que merece e esixe.

Os estatutos de autonomía declaran no seu preámbulo que o poder político das comunidades autónomas

deriva da Constitución, e débese á vontade expresada polo pobo, concretada logo no propio texto do Estatuto.

Estes son os criterios cos que se debe medir sempre o alcance das atribucións autonómicas. E, desde logo, obrigado facelo así, xa que a norma fundamental española o impón, pero, de me permitir imaxinar por un instante este capital requirimento, direi que tamén debe ser así, porque, noutro caso, as autonomías converteríanse en pezas illadas, desligadas dos mecanismos que permiten o funcionamento dunha maquinaria que, como a do Estado, é máis complexa, e desasistidas tamén do necesario impulso e, polo tanto, insuficientes para atenderen os importantes problemas que esixen a atención dos seus responsables políticos, desde o primeiro momento do seu funcionamento.

Quérese dicir con iso que os esforzos das comunidades requirirán complementos estatais, pero tamén se debe pretender facer da autonomía, ademais dunha canle para a atención dos intereses peculiares, un mecanismo de participación efectivo na formación do interese xeral.

A Constitución, e por reflexo da mesma os propios estatutos, formulan unha distribución de poderes entre o Estado e as comunidades autónomas, de xeito que ámbalas partes requiren o necesario complemento e admiten a mutua influencia, para a harmonía do sistema total e para o correcto funcionamento das comunidades autónomas; en particular, estase inevitablemente chamado á cooperación.

Este é un rasgo fundamental na configuración actual das autonomías e un principio básico no seu funcionamento. E é a esta regra esencial de orde á que, desde un primeiro momento, se lle debe prestar fidelidade estrita. E iso porque é absolutamente obrigado para non esteriliza--lo feito e a idea autonómica da mesma. E non poderá selo, de ningún modo, se as instancias

autonómicas non saben corrixir todos e cada un dos defectos que padecían as instancias administrativas e políticas que se están a substituír progresivamente.

Condición indispensable para este proceso é que a Autonomía dispoña dos medios económicos indispensables para cumprí--los seus fins; e isto pola dobre e necesaria vía das transferencias ben calculadas e tamén polo funcionamento correcto do Fondo de Compensación Interterritorial, instrumento básico de aplicación do principio de solidariedade.

Non se pode falar dunha auténtica autonomía política, no marco da Constitución, se esta non vai acompañada dunha real e efectiva autonomía financeira. Esta autonomía financeira ten que concibirse non só dentro do marco da Constitución, senón tamén dentro da Lei orgánica de financiamento das comunidades autónomas (LOFCA).

Os principios básicos contidos na LOFCA podemos sintetizalos en: autonomía financeira, suficiencia de recursos e solidariedade rexional.

Autonomía financeira, entendida xa non como a capacidade de modifica--lo statu quo tributario, senón como axuste dinámico á evolución dos ingresos estatais.

Suficiencia de recursos, para o que será preciso revisa--la valoración dos servizos traspasados, avaliando especialmente a necesidade obxectiva de servizos, o que esixirá a aplicación do artigo 15 da LOFCA, tantas veces demorada.

Solidariedade rexional, como medio de reduci--las diferencias entre as distintas comunidades autónomas, para facer posible un desenvolvemento harmónico de todas, o que implicará unha potenciación do Fondo de Desenvolvemento Rexional e do FEDER.

Temos que pensar na situación

de Galicia como Comunidade Autónoma que ten que realizar un esforzo xigantesco para sumarse ás rexións europeas máis prósperas, eliminando as barreiras físicas que impiden o noso desenvolvemento e potenciando os investimentos productivos.

No deseño actual do sistema de financiamento, a alícuota adicional que financie este proceso terá que recaer necesariamente no endebedamento, xa que a evolución da participación nos ingresos do Estado é unha alícuota constante da media de ingresos estatal, e os ingresos de tributos cedidos non teñen a penas significación.

En definitiva, non se corresponde a maior xeración de riqueza, resultado dun esforzo de investimentos da Comunidade, co que se recibe vía participación nos ingresos estatais, xa que se produciría o fenómeno de que un maior endebedamento contribuiría a elevar, vía participación e ingresos, os fondos que perciben outras comunidades autónomas que non fosen tan dinámicas no desenvolvemento dos seus investimentos.

A asignación ás comunidades autónomas de tributos ligados directamente á produción é, pois, o único camiño que pode eliminar este fenómeno.

Se afondamos na suficiencia de recursos, esta Cámara é testemuña das múltiples declaracións dos nosos políticos, sinalando que o INSALUD só se pode recibir se vai acompañado dos recursos que permitan unha prestación de servizos equivalente á media nacional e se se satisfai ó mesmo tempo a débeda histórica coa nosa Comunidade Autónoma. Esta reivindicación non é máis cá tradución a un suposto concreto do principio contido no artigo 15 da LOFCA.

Tódolos grupos parlamentarios presentes nesta Cámara aprobaron por unanimidade o Plan de financiamento universitario de Galicia, que fai recaer exclusivamente sobre a

nosa Comunidade Autónoma a responsabilidade de equilibra--lo nivel de ensino superior de Galicia á media española.

Estes dous exemplos, ós que lles cabería engadir outros, non son máis cá expresión da necesidade ineludible de completa--lo sistema de financiamento das comunidades autónomas, vixente de forma efectiva nestes momentos, con mecanismos previstos no artigo 15 da LOFCA, e que se financie con cargo ó sistema xeral un nivel homoxéneo de prestación dos servizos públicos fundamentais, entre os que, en todo caso, debe comprenderse a educación e a sanidade.

O afondamento no principio de solidariedade esixe unha maior dotación do Fondo de Compensación Interterritorial.

Neste sentido, e con respecto ás liñas básicas da reforma proposta nestes días pola Administración central, hai que sinala--la necesidade de que esta realice un auténtico esforzo de xenerosidade para dota--lo fondo cos activos necesarios para que se converta nun auténtico fondo que ataque os desequilibrios territoriais e faga efectivo o principio de solidariedade, tal como reclaman os artigos 2 e 158 da Constitución.

Neste sentido, o fondo ten que dotarse --como esixe a LOFCA-- co 30% do investimento público, sen que sexa procedente minora--la súa contía con factores tales como a poboación relativa das rexións beneficiarias ou outros que, en ningún caso, aparecen contemplados na LOFCA.

Cremos no Estado das autonomías, e na virtualidade da Constitución e no seu instrumento financeiro rexional, a LOFCA, para lograr unha maior solidariedade e un progreso efectivo das comunidades autónomas.

Con todo, coidamos que é preciso un esforzo especial por parte

da Administración central para asumir realmente os compromisos que demanda o noso ordenamento xurídico, que necesariamente deben producir unha maior asignación de recursos ás comunidades autónomas; en particular, ás menos desenvolvidas económica e socialmente, que son precisamente aquelas nas que o nivel de prestación dos servizos básicos é fundamental e menor.

Nesta mesma liña, considero necesaria a conversión definitiva do Senado nunha Cámara rexional, o que permitirá enriquecer a solidariedade e potenciar a través desta o Estado das autonomías, para facer efectivos os principios básicos contidos na nosa Constitución.

O programa concreto do goberno que propoño realizar no cuadrienio que vén, e que detallarei a seguir, vai esixir importantes recursos adicionais, os cales terán que obterse tanto pola vía da modificación do sistema de financiamento coma pola vía de endebedamento.

Se algunha característica singular, por outra parte, lle quero imprimir ó meu goberno é a da austeridade. Austeridade no gasto corrente, para eliminar todos aqueles gatos que non estean xustificadas racionalmente; pero, ó mesmo tempo, non dubidarei en aplicar os mecanismos de endebedamento previstos na Constitución e na LOFCA para financiar todos aqueles outros investimentos que sexan necesarios para a transformación de Galicia, co fin de colocala no lugar que lle corresponde no concerto das rexións europeas.

Coa mesma enerxía reclamarei da Administración central o financiamento que lle corresponde a Galicia, e que está contemplado potencialmente na LOFCA, da que o seu desenvolvemento é a única vía para garantir a equidade da solidariedade entre todas as comunidades autónomas.

Principios básicos e desenvolvemento sectorial do programa de

goberno.

A profunda transformación que precisa Galicia.

Atopámonos, dicía, nun momento histórico, ó comezo da última década do século XX, no que a nosa terra, Galicia, situada no extremo occidental de Europa, ten que afrontar--lo gran reto da súa modernización cultural, social e económica para situarse en pé de igualdade co resto das rexións europeas.

Reclamo desde aquí e agora unha nova fronteira para Galicia. E a mensaxe que o Presidente Kennedy lles dirixiu ós americanos, retómoa agora e propóñoalles á nosa terra e a todos os galegos un novo horizonte, unha nova ilusión.

Podemos ser unha rexión moderna, culta e próspera, cun equilibrio económico e social e cunha auténtica solidariedade. Se queremos, lograrémolo entre todos. Co noso esforzo, a nosa tenacidade, a nosa iniciativa, a nosa austeridade, a nosa eficacia, o noso equilibrio, o noso sentido común, lograrémolo.

A nova Galicia do século XXI requirirá un esforzo colectivo e solidario. Non poderá se--lo labor duns poucos. Endexamais se gañara co impulso dunha minoría. Só será posible se os galegos adquirimos conciencia da nosa forza, se todos botamos cara a adiante e, sobre todo, se lle devolvemos ó noso pobo a ilusión. Temos que soterrar a apatía, o escepticismo, a crítica destrutiva. Temos que potencia--lo noso orgullo nacional, o orgullo de sermos galegos, o honor de nacermos nesta terra.

Galicia pode colocarse entre as primeiras rexións europeas a través dun novo milagre que non será máis cá expresión do esforzo e a tenacidade dos galegos que asuman e gobernen o seu futuro, un futuro que non se regala e que só se obtén con vontade, tenacidade, intelixencia, decisión e espírito de sacrificio. Será un futuro no que non goberne a

mediocridade, no que non impere o nepotismo, o conformismo e a automágoa; un futuro que se consiga, no que caibamos todos e no que sexamos quen de convivir, de practica--la tolerancia e o respecto mutuo.

Este é o espírito da nova Galicia que queremos. O Goberno galego fará todo o que estea na súa man, todo o que sexa a súa responsabilidade directa para facer posible este obxectivo, e desde agora mesmo solicítolles a tódolos sectores sociais e económicos a súa colaboración, as súas iniciativas, as súas suxerencias. Porque, repito, o futuro de Galicia non é labor duns poucos. Só será posible se existe unha integración de tódolos sectores sociais, se todos poden expresa--la súa opinión e se na medida en que sexa posible se recolle esta opinión colectiva.

Teño que reafirmar perante esta Cámara e toda a sociedade galega a nosa vontade decidida de que todo o noso proxecto de transformación de Galicia, sintetizado no programa electoral da coalición do Partido Popular e dos Centristas de Galicia, sexa unha realidade, e que tódolos aspectos básicos deste programa se transformen en feitos efectivos nesta lexislatura, sen prexuício de que as medidas propostas poidan admitir perfeccionamentos, ben pola vía do diálogo cos sectores sociais, ben, sobre todo, desde esta Cámara.

Estudiaremos, con todo respecto, as iniciativas da oposición parlamentaria. A maioría que nos otorgou o pobo galego servirá para que poidamos converter en realidade o noso programa, pero perfeccionaremos todas aquelas iniciativas e suxerencias que os demais grupos parlamentarios poidan formular.

Perante esta Cámara declaro que non practicaremos en ningún caso unha política arrogante nin intransexente, sen que iso implique debilidade. Non dubidaremos en aplicalo noso programa con toda decisión pero, ó mesmo tempo, debemos de re-

coñecer que ninguén ten o monopolio da verdade. O importante é Galicia e Galicia esixe que pensem sobre todo nela.

Quixera agora sintetiza--las principais liñas sobre as que se asentará a nosa acción de goberno nos próximos catro anos. Para este efecto, e seguindo o mesmo esquema có que se elaborou no noso programa de goberno, síntese de 15 volumes nos que, durante máis de un ano, expertos das máis diversas áreas desenvolveron as liñas básicas dos nosos obxectivos de goberno. Comenzarei pola política educativa e cultural.

Educación.

Entrando na análise concreta das principais liñas de actuación do noso programa de goberno, temos que sinalar que a nosa política educativa ten como eixe a concepción da educación como elemento diferenciador entre as persoas, mediante unha formación persoal que fomente os valores éticos e sociais e respecto as conviccións relixiosas de cada ser humano, que sexa, á súa vez, estimuladora do rendemento do esforzo persoal e formadora eficaz da nosa mocidade, o capital máis valioso da nosa sociedade. Unha educación aberta a Europa, na que se garanta a igualdade de oportunidades desde o comenzo do desenvolvemento do neno.

Unha educación especialmente enfocada cara á mocidade rural. Neste sentido desenvolveremos unha serie de accións dirixidas a apoiar--lá familia, que nestas zonas rurais pode desempeñar un importante papel desde o punto de vista educativo, reforzaremos--los programas de educación compensatoria, reestructurándoos desde unha óptica de Galicia; e converteremos--la escola nun centro de formación integral da comunidade circundante.

Cómpre avanzar decididamente no camiño da gratuidade, estendéndoa progresivamente a niveis distintos do ensino obrigatorio, especialmen-

te a comedores e transporte escolar, material didáctico de uso individual, comenzando polas áreas máis desfavorecidas; ensino preescolar, xeneralizando os concertos coas unidades de preescolar dos centros con concertos educativos; e ampliando a oferta de ensino medio, mediante a integración de centros suficientes e estendendo aqueles concertos a ese nivel de ensino.

Quixera determe especialmente no aspecto do bilingüismo. O noso obxectivo é potencia--lo ensino, o emprego da nosa lingua nos distintos niveis educativos, xeneralizando o uso do galego, idioma de Galicia cooficial co castelán. O mesmo tempo, garantiremo--lo dereito de tódolos nenos a recibiren o primeiro ensino na súa lingua materna.

Na ordenación das ensinanzas, e como requisito indispensable para garantir unha eficiente aplicación de recursos, realizaremo--lo Mapa escolar dinámico de Galicia para determina--las prioridades de escolarización e a implantación racional dos centros.

Para unha maior adaptación das ensinanzas medias ás necesidades de Galicia e ás aptitudes da nosa mocidade, estableceremos servicios de orientación comarcalizados e potenciaremo--lo ensino de linguas estranxeiras, o intercambio de alumnos e profesores con outros países, etc. O mesmo tempo, para aqueles que non poidan acceder a centros ordinarios, potenciarase o INGABAD.

Un dos grandes retos de Galicia en materia educativa é a formación técnica e profesional. Como primeira medida crearase unha Dirección Xeral específica. Poñeremos en marcha o Patronato de Formación Técnico--Profesional, ó que convidamos a participar ás organizacións empresariais, e o Instituto de Novas Profesións.

O mesmo tempo, estableceremo--los mecanismos de coordinación que sexan necesarios coa Administración central para fomenta--la formación

ocupacional, converténdoa nun instrumento eficaz para dota--las empresas de expertos nas distintas áreas. En definitiva, pretendemos unha formación técnico--profesional eficaz, que contribúa ó desenvolvemento de Galicia.

Toda esta reforma educativa non será posible sen a participación activa do profesorado. Xa que logo, defenderemo--la figura do profesor como profesional da educación, clave da calidade do ensino. Neste sentido, entre outras medidas, poñeremos en marcha o Plan galego de Formación Permanente, que incluírá a tódolos profesores non universitarios.

O novo sistema universitario de Galicia.

A Universidade constitúe un dos eixes básicos para a transformación da nosa Comunidade Autónoma, polo que será unha preocupación especial do meu Goberno establece--las bases para un desenvolvemento racional do sistema universitario de Galicia, de xeito que lles poida dar resposta ás necesidades da nosa sociedade. Os obxectivos de calidade e eficacia serán os principios da nosa actuación.

Poñeremos todo o noso empeño na articulación das novas universidades, da Coruña e de Vigo, de xeito que estas e a de Santiago --mailos campus autónomos-- poidan prestarlle á sociedade galega os servicios que a nosa terra lles demanda.

Expresamos aquí e agora o noso apoio ó Plan de financiamento do sistema universitario de Galicia, aprobado por este Parlamento, co apoio de tódolos grupos, constituíndo a expresión do que pode conseguir--lo esforzo solidario de tódalas forzas políticas representadas nesta Cámara, cando se trata de afrontar un reto fundamental para o noso futuro.

Anuncio perante esta Cámara a creación, con carácter inmediato, dunha Comisión técnica que realice

os estudos previos correspondentes para poder definir con rigor as novas titulacións que Galicia necesita. E este un tema de máxima transcendencia, e débese abordar coas maiores garantías de acerto, dispoñendo de toda a información necesaria.

Se Galicia quere traspasar con pé firme o limiar do desenvolvemento, debe contar cunha investigación potente, que dinamice os nosos sectores productivos e garanta a súa competitividade.

Desde esta Cámara fágolles un ofrecemento solemne a tódolos sectores productivos para articularlos institutos de investigación aplicada que Galicia necesita. Estes institutos, nos que haberá unha representación paritaria dos sectores productivos e da Administración, deben constituírse como motores do noso desenvolvemento.

Prevedemos unha organización funcional, vigorosa, exenta de burocratismo, que permita, co mínimo custo de administración, realizar as investigacións que conxuntamente e de común acordo definan os sectores productivos e a Administración autonómica, debendo ámbalas partes cofinanciar os programas correspondentes.

A este fin, e unha vez logrados os acordos precisos que garantan a viabilidade deste proxecto, dictaranse as disposicións precisas para a concreción e posta en funcionamento destes institutos e para a adopción do Plan xeral de investigación para 1990.

A nosa cultura.

Propoñémo--la potenciación dunha cultura galega sólida, vertebrada, baseada no noso pasado e aberta ás grandes correntes intelectuais. Unha cultura galega que é patrimonio de todos e que a todos nos debe agrupar nun sentimento de identidade colectiva.

Queremos unha cultura aberta ó

futuro, potenciando a participación de todos nas actividades culturais e integrando tódalas Administracións públicas neste esforzo solidario.

Concibímo--la cultura como un legado que chegou a nós, que temos que conservar, restaurar e mellorar, para transmitirllela ás xeracións futuras. Desde logo, apoiaremos co noso máximo interese e ilusión as novas manifestacións das artes e as letras do noso tempo, de xeito que Galicia non quede á marxe das grandes realidades creativas do espírito humano neste novo milenio que comeza.

Como medidas concretas adaptadas ás distintas áreas propoñemos:

Na área do patrimonio arqueolóxico e etnográfico, elahora--la Carta Arqueolóxica de Galicia; prestarlles especial atención ós museos arqueolóxicos; establecer rotas arqueolóxicas de especial interese turístico--cultural; potencia--los traballos de arqueoloxía submarina e de arqueoloxía en covas; crea--lo Instituto de Investigación Arqueolóxico--Etnográfico de Galicia; e tamén conservar e protexer--los oficios artesanais e as diversas manifestacións do noso folclore.

Na área do patrimonio histórico--artístico, crea--lo Instituto de Restauración; impulsa--la nova creatividade arquitectónica e, en definitiva, potenciar e protexer--lo noso patrimonio, non só como unha obriga histórica senón como medio básico para consolidar--la nosa conciencia cultural e favorecer--la nosa promoción cultural e artística.

Potenciarémo--lo noso patrimonio documental a través da creación do Centro de Documentación Histórico--Nacional de Galicia, no que un dos seus obxectivos básicos será a formación do inventario dos documentos históricos que integran o noso patrimonio documental.

Prestaráselles unha atención

especial ós nosos museos, co fin de que cumpran coa necesaria eficacia a súa función de conservar, estudar e mostra--lo noso patrimonio cultural.

Consideramos da máxima eficacia promover convenios de colaboración con entidades privadas para organizar manifestacións culturais e exposicións nos nosos recintos museísticos, potenciando as visitas da xente nova, os clubs de museos e, en xeral, todas aquelas accións que garantan que os museos sexan unha institución viva ó servizo de todo o pobo galego.

Como clave de bóveda desta área, crearemos--lo Museo Nacional de Galicia, no que se centralizará a catalogación e o inventario de todo o patrimonio artístico.

O Camiño de Santiago constitúe un símbolo da nosa identidade, e tamén unha das principais manifestacións dun patrimonio non só galego, senón de toda a humanidade, pois é o símbolo da identidade cultural europea.

Durante o noso mandato, as principais accións que se van realizar serán: delimitar, conservar e mellora--lo Camiño; recupera--lo patrimonio histórico--artístico ó longo do Camiño; dota--lo Camiño de elementos básicos de apoio ó peregrino; dinamiza--lo Camiño, articulando todo tipo de actividades culturais, promocións do turismo, etc.

Para a coordinación de todas estas actividades crearemos--la figura do Comisionado galego do Camiño de Santiago, e desde aquí dirixímoslle ó Arcebispado o noso ofrecemento para poñer en pé no contorno da catedral, en rexime de patronato conxunto, un Museo Internacional Xacobeo, que poida recoller, no ano santo do 93, unha gran exposición xacobeá.

Na área do libro e das bibliotecas, potenciaremos especialmente o libro galego, coas axudas necesarias, de xeito que non só as gran-

des tiradas, senón tamén as pequenas, poidan ser rendibles.

Prestaráselle unha atención especial ós autores para estimular--la creación cultural, e potenciaranse as bibliotecas como centro de difusión cultural, con campañas de todo tipo.

Crearase a Biblioteca Nacional de Galicia como centro que permita o acceso, mediante medios informáticos, ós catálogos e fondos bibliográficos tanto da Comunidade Autónoma coma dos situados noutras comunidades.

Quixera destacar especialmente a creación de pequenas bibliotecas nas nosas parroquias rurais, como un instrumento básico para estende--lo libro a aqueles sectores de poboación que estiveron totalmente abandonados. Concibiuse ata agora a dinamización cultural como unha preocupación urbana, marxinando ás áreas rurais, nas que vive a maioría da nosa poboación. E o noso propósito decidido inverter esta tendencia, colocar nun primeiro plano e articular unha oferta cultural seria e importante para as nosas áreas rurais.

A cultura moderna tamén será potenciada no noso goberno. Crearemos un Fondo Galego de Arte Contemporánea para adquirir obras de artistas do noso tempo; e un centro de arte para potencia--las exposicións dos grandes artistas do pasado e dos novos creadores.

Queremos consolida--lo Centro Dramático Galego e estende--la súa actividade, e impulsaremos--lo Instituto Galego das Artes Escénicas e Musicais, como motor para desenvolver unha política de formación, investigación e divulgación artística.

Crearemos unha Hemeroteca Nacional galega, e subvencionaremos--la difusión de prensa en galego e de suplementos culturais e educativos. As comunidades galegas asentadas fóra do territorio da Comunidade Autónoma serán destinatarias es-

peciais dos beneficios destes programas.

Na área da imaxe, o meu Goberno considerará a Televisión de Galicia como un dos instrumentos culturais máis importantes, non só pola súa capacidade de penetración na sociedade galega, senón, e dun xeito especial, por constituí--lo medio máis idóneo para a difusión e a expansión do noso idioma e da nosa cultura.

Queremos potencia--lo papel da Televisión de Galicia, garantindo a súa imparcialidade e o seu servizo á comunidade. Isto non exclúe a necesidade dun profundo saneamento financeiro, que elimine de raíz o desgoverno e a dilapidación de recursos públicos e o desequilibrio financeiro.

Dentro da potenciación das artes da imaxe, crearemos--lo Arquivo das Artes Audiovisuais, e prestáraselle unha especial atención a esta área, con organización de exposicións, cursos monográficos, apoio á creación de filmotecas e videotecas, etc.

Por último, teño que facer unha referencia nesta área ó Vº centenario do descubrimento de América, ó que Galicia debe prestarlle unha atención especial, tanto a través dos traballos de investigación que dean resposta á cooperación e integración cos pobos iberoamericanos, como a salienta--lo papel de Galicia no desenvolvemento do novo continente. Para fixar esta aportación traerémo--lo Museo da Emigración Galicia--América e desenvolveremos un conxunto de traballos de investigación, que afonden no papel que desempeñou Galicia no desenvolvemento económico, social e cultural dos pobos de Iberoamérica.

Sanidade.

Un dos retos máis importantes que se nos presenta e que afrontaremos con toda decisión, é o de adecua--las estruturas sanitarias de Galicia ós requirimentos dun pa-

ís desenvolvido. A isto dedicáremoslle un esforzo especial, porque entendemos que a saúde é un dos alicerces básicos do benestar, ata o punto de que, como é sabido, na definición de saúde, promulgada pola OMS, se equipara esta ó benestar, integrando no mesmo concepto non só o benestar físico, senón tamén o mental e o social.

Non podemos esquecer que a mellora da saúde colectiva non depende tan só das accións dun departamento específico de sanidade, senón que está moi vinculada a outros factores. Desenvolvemento e saúde son dúas variables interdependentes; o desenvolvemento non é posible sen fomentar un maior grao de saúde, e esta redundará, á súa vez, nun maior desenvolvemento. Por iso, a mellor forma de promocióna--la saúde é promove--lo desenvolvemento xeral.

Neste campo, o primeiro obxectivo do noso Goberno será a superación, nun prazo razoable, da secular marxinação da nosa sanidade, ata logra--la súa equiparación co resto das comunidades autónomas. Para isto é imprescindible conseguir--la transferencia, en condicións adecuadas, dos dous organismos que teñen a maioría dos recursos asistenciais de Galicia: o INSALUD e o Instituto Social da Mariña (na parte sanitaria), o que nos fixamos como obxectivo inmediato.

Teño que precisar, con todo, que o norte da situación sanitaria do noso Goberno será a saúde e non a enfermidade, e neste sentido potenciaranse ó máximo as accións de promoción da saúde, a medicina preventiva e a educación sanitaria, que se estenderá a toda a poboación. A asistencia sanitaria, que contará con tódolos medios necesarios, será o máis precoz posible, e a súa finalidade última será a integración do cidadán na sociedade.

Fronte á crise actual, o noso modelo sanitario vai encamiñado a restablece--la confianza dos cidadáns no sistema sanitario; devol-

verlles ós profesionais da sanidade a ilusión polo traballo e optimiza--lo funcionamento do sistema para que se poida obte--la máxima rendibilidade dos recursos dispoñíbles. Neste sentido é preciso completar de inmediato as transferencias asistenciais na área das corporacións locais, pechando así o sistema e permitindo que a Comunidade Autónoma sexa o motor e coordinador de todo isto.

Para a ordenación do sector sanitario, remitiráselle a esta Cámara un proxecto de lei que substitúa a actual Lei do Servicio Galego da Saúde. Esta nova lei garantirá o dereito de tódolos cidadáns á atención de saúde en igualdade de condicións; a liberdade para a elección de médico, centro sanitario e modalidade asistencial; a eliminación das interminables listas de espera nos hospitais e demais centros asistenciais de Galicia, mediante a axeitada utilización de tódolos recursos sanitarios da nosa Comunidade Autónoma.

Ademais, esta lei logrará unha asistencia sanitaria de calidade crecente, baseada na libre competencia e no establecemento de incentivos profesionais en tódolos niveis asistenciais; facilitará o mellor emprego dos recursos dispoñíbles e aumentará a eficacia da acción sanitaria, mediante a descentralización da xestión.

Na estrutura asistencial galega imos manter tódalas modalidades asistenciais públicas e privadas que existen na actualidade, para podermos ofrecerlle ó cidadán múltiples opcións entre as que elixir con completa liberdade.

O Mapa sanitario de Galicia, que tantos problemas orixinou, será derrogado de inmediato, e afrontarase a revisión do antigo, con base nos seguintes principios:

a) Restablecemento da figura do médico de cabeceira ou de familia, que poderá ser elixido libremente polos usuarios.

b) Mantemento dos médicos e dos servizos asistenciais propios en tódolos concellos, sen prexuício da integración dos servizos sanitarios municipais en niveis de maior complexidade.

c) Creación en tódalas cabeceiras de comarca de centros sanitarios de apoio, que contarán con servizos de especialidade e que lles prestarán a axuda necesaria ós médicos de cabeceira ou de familia na solución daqueles problemas que requiren medios de máis avanzada tecnoloxía.

A reforma da Lei do Servicio Galego de Saúde e a revisión do Mapa sanitario de Galicia, permitirán flexibiliza--la extrema rixidez que ámbalas dúas normas lle impoñen á sanidade galega e propiciarán unha mellor distribución territorial dos nosos recursos sanitarios, que atendan ás especiais circunstancias de cada tema. Isto permitirá a creación de novas áreas de saúde, como son a de Valdeorras, a Costa da Morte, O Barbanza e Verín, das que a súa necesidade resulta evidente.

Os problemas derivados da enfermidade mental supoñen unha das preocupacións máis importantes da nosa sociedade. A situación actual da saúde mental require, sen dúbida, unha regulación particular que unifique os distintos aspectos da mesma, reunindo tódolos recursos que están actualmente dispersos, organizándoos e racionalizándoos, como paso previo e indispensable para a súa total integración, en pé de igualdade no sistema sanitario xeral de Galicia. Con esta finalidade procederase, de xeito urxente, á implantación do Plan galego de saúde mental.

Por último, imos facer mención expresa de dous problemas sanitarios que teñen unha gran transcendencia individual, familiar e social para Galicia, que constituirán unha preocupación constante do noso Goberno: o alcoholismo e as drogodependencias non alcohólicas. Crea-

rasedentro do Plan autonómico das drogodependencias unha estrutura permanente que dea resposta inmediata ós múltiples problemas que na orde sanitaria e social se lles presentan a estes enfermos e ás súas familias, e que tanta dor e preocupación crean.

Servicios sociais.

A atención sanitaria á nosa poboación relaciónase coa área dos servizos sociais, a que cumpre a dobre función de completa--los niveis de asistencia especializada ós sectores singulares, para contribuír ó seu benestar e cumprir unha esixencia básica dunha sociedade xusta e moderna: prestarlles unha atención singularizada ós marxina-dos, ós indefensos e a aqueles que, por diversas circunstancias, precisan a solidariedade colectiva. Non é posible un crecemento económico sostido e estable sen cohesión social, nin é realizable o desenvolvemento social sen mutuo entendemento, é dicir, sen elevación do nivel educativo e cultural.

Eu diría que a sensibilidade social dun Goberno se mide directamente pola atención que lles presta a estes servizos sociais. O primeiro obxectivo que hai que acadar é conseguir que a entidade pública máis próxima ó usuario sexa a encargada directa da súa prestación, cando dispoña da organización suficiente. Isto vai esixir unha redistribución de competencias entre a Comunidade Autónoma, as deputacións e os concellos, co fin de racionalizar esta área, buscando o obxectivo básico antes sinalado.

Non se trata de impoñer convenios de colaboración, senón de auténticos procesos de transferencias, acompañados da correspondente dotación económica, que fagan responsable a cada institución da calidade e eficacia dos servizos que presta, sen prexuício da supervisión superior que en todo caso lle corresponda á Comunidade Autónoma.

Quixera determe nos aspectos

básicos dos servizos sociais que, desde o noso Goberno, serán obxecto dunha atención especial.

En primeiro lugar, teránse que potencia--los servizos de información e orientación; un lugar ben identificado ó que calquera cidadán poida acudir para consulta--lo seu problema, para recibir orientación sobre como resolvelo e, en definitiva, para que dun xeito efectivo os servizos sociais cheguen a todos. Especialmente, débese prever un apoio no seguimento ós expedientes, velando pola súa rápida tramitación.

Potenciaranse especialmente aqueles servizos que resolvan as necesidades para as que están previstos, pero que, ó mesmo tempo, non desvinculen os cidadáns do seu contorno. Refírome entre outras á axuda a domicilio que se lles debe prestar a aqueles que non desexan acudir a residencias ou centros de internamento, e precisan recibir unha atención, carecendo de medios económicos para pagala persoalmente. Os servizos de atención a enfermos, compañía, limpeza, atención ós nenos e apoios sanitarios especializados entran neste concepto. A axuda a domicilio completárase cos centros de día nos que se poida prestar unha asistencia puntual, sen necesidade de internamentos.

Unha vez conseguida a transferencia do INSALUD, haberá unha coordinación específica entre os equipos sanitarios da área de servizos sociais e os correspondentes ó INSALUD.

As axudas de emerxencias sociais setán destinadas a resolver situacións e necesidades de carácter atípico, que poden constituír auténticas traxedias para os que as sofren. Prestarémolle unha atención especial a este tema, así como ós programas complementarios de integración social.

Outro chanzo dos servizos sociais constitúeno aqueles que están especialmente previstos para reci-

bir ós que non teñen lugar onde vivir, ben sexa de forma temporal ou definitiva. Centros de acollida, albergues e residencias recibirán a nosa atención especial, fuxindo en todo caso da masificación e procurando unha atención especializada e, sobre todo, humana, co fin de conseguir--la máxima integración co contorno social. Este principio será básico na área especializada de servicios á mocidade e á terceira idade. No primeiro caso, será preferible darlle a unha familia unha subvención para atender a un menor que internalo nun centro específico. No segundo, as minirresidencias e os centros de día, combinados co seu domicilio, poden lograr unha maior calidade e humanidade na prestación destes servicios sociais, cunha indubidable maior integración social.

Potenciaranse igualmente e co mesmo espírito os centros para eivados maiores de idade, como centros básicos, que serán comarcalizados. Preocuparémonos igualmente das garderías infantís, dos comedores asistenciais, etc.

Unha nova política de xuventude.

O meu Goberno prestaralle unha especial atención á política da xuventude, polo simple feito de que a xente nova vai configura--lo noso futuro. Na medida en que poidamos responder ás súas demandas e xerar neles unha ilusión para lograr entre todos unha Galicia mellor, máis moderna e máis xusta, teremos asentado sobre bases firmes o noso futuro.

As liñas básicas de actuación serán as seguintes:

Fomento do asociacionismo xuvenil, potenciando as asociacións existentes, revitalizando o seu funcionamento a través de convenios específicos para a realización de actividades, e apoio ó Consello da Xuventude de Galicia, dotándoo dos medios e das estruturas máis amplas, nas que teñan cabida tódolos monitores, animadores e directores.

Política de infraestructuras para a atención á xuventude, concretada na creación e promoción dunha ampla rede de casas e centros de xuventude, especialmente no medio rural, ou sexa: instalacións deportivas, albergues xuvenís, colonias, bases de acampada e centros polivalentes de vacacións.

Potenciación dos servicios de información e asesoramento xuvenil, a través de centros comarcais e mesmo locais, coa organización de programas específicos, culturais e educativos, dirixidos especialmente á mocidade.

Inserción dos mozos no mundo do traballo, desenvolvendo un plan específico de emprego xuvenil. As accións que se teñen que desenvolver nesta área serán: subvencións á iniciativa privada, para contratar--la xente nova demandante de emprego; atención especial ós novos en áreas rurais, con campañas específicas para o fomento do cooperativismo agrario; cursos de mecánica agrícola, xerencia de empresas agrarias, explotacións de futuro e cultivos alternativos, e a potenciación das escolas de capacitación agraria, fomento, en xeral, do cooperativismo e da inserción da xente nova nas áreas de produción e comercialización.

Servicios específicos para a xuventude, tales como turismo xuvenil, viaxes subvencionadas para os novos, intercambios cidade--campo, campos de traballo, etc.; fomento de plans especiais de vivenda xuvenil en réxime de alugueiro, etc.

Atención especial ás drogodependencias, articulando unha política formativa e de sensibilización para os mozos, programando servicios de atención sanitaria e promovendo centros subvencionados de rehabilitación e reinserción dos ex--drogadictos.

Coordenación das políticas de apoio á xuventude. A este fin creárase unha Comisión interdepartamental, dependente do Presidente da

Xunta, para garantir un funcionamento coordinado de tódalas consellerías, tanto nas competencias que afecten á xuventude coma nos plans e proxectos específicos con concellos, deputacións e organizacións xuvenís.

Intimamente ligada coa política de xuventude, está a política deportiva. Os principios básicos de actuación concréntanse nas infraestructuras deportivas, no ensino e no fomento da actividade deportiva.

En materia de infraestructuras, a primeira medida será acadar un acordo marco entre tódalas institucións públicas galegas, para definir o papel que van realizar as mesmas en relación coa política de instalacións deportivas e elaborar, coa máxima urxencia, o censo de instalacións deportivas dependentes das administracións públicas ou dos entes privados.

Os obxectivos globais que se deben acadar no eido das infraestructuras deportivas serán:

Tódolos concellos deberán contar con instalacións deportivas cubertas, coordinando as súas actuacións para estes efectos coa Consellería de Educación.

As localidades nas que se practique ou poidan implantarse deportes náuticos dotaranse dunha instalación cuberta que posibilite a ubicación das embarcacións, con vestiarios e ximnasios.

As cabeceiras de comarcas estarán dotadas de instalacións máis completas, con piscina, pista de atletismo, etc.

Nas grandes cidades, e fundamentalmente a través dos correspondentes convenios, fomentaranse deportes ata agora minoritarios. Nestas mesmas áreas urbanas realizaranse convenios específicos coas corporacións locais, para a dotación de grandes espazos de contacto ó aire libre, para o exercicio de actividades físico-deportivas e

recreativas.

No campo do ensino deportivo potenciarase o INEF, para incrementar o número de especialistas indispensables, co fin de desenvolver unha auténtica política deportiva, e daráselle un pulo especial á Escola Galega do Deporte. Tamén se atenderá a formación de especialistas en dirección e mantemento de instalacións deportivas e afrontárase decididamente un plan para o desenvolvemento do deporte de alto nivel, creando para isto centros de iniciación polivalentes e centros específicos de tecnificación, nos que se combinarán as esixencias propias no nivel educativo de que se trate coas que se deriven da natureza destes centros e coa súa función de formación de deportistas de elite.

O fomento da actividade deportiva terá que partir necesariamente dun apoio directo ós clubs e asociacións deportivas, auténticos protagonistas do feito deportivo. Xa que logo, intensificaranse as axudas, tanto para consolidación coma expansión destes axentes deportivos. Estas outorgaranse a base de baremos obxectivos que primen o traballo realizado, estimulando especialmente a práctica do deporte nas áreas rurais.

Prestaráselle unha atención especial ó deporte escolar, chanzo básico da actividade deportiva, tanto no que se refire á formación humana, á que contribúe, coma no que afecta á formación de deportistas.

A Galicia exterior.

Galicia non só é un territorio xeográfico, senón máis ben unha comunidade humana universal, con ramificacións en tódolos puntos do globo. A Galicia do exterior vai recibir unha atención moi especial pola nosa parte, tanto para lles devolver ós nosos emigrantes unha parte do moito que nos deron, coma para integralos de xeito efectivo no papel político, económico e so-

cial que Galicia ten que desenvolver no mundo. Esta é unha obriga especial para un fillo de emigrantes a Cuba coma min.

Ante todo temos que conseguir que en Galicia haxa un traballo digno para todos; que non sexa preciso emigrar.

No campo da protección dos intereses galegos no exterior, voume referir ós aspectos básicos nos que se concretará a política do Goberno galego.

En primeiro lugar, mencionáremolo incremento de bolsas para estudar en Galicia, destinadas a fillos de emigrantes; os programas de formación profesional que se van impartir nos seus lugares de residencia, para facilitarlle--lo seu regreso e a súa incorporación á vida laboral en Galicia; e a integración no noso sistema de Seguridade Social daqueles emigrantes maiores de 65 anos que regresen a Galicia, ós que se lles recoñecerán os mesmos dereitos ca ós residentes, aínda que non cotizasen. Para isto, iniciaranse de inmediato as conversacións coa Administración central, para lograr un convenio específico.

Facilitaremos con tódalas medidas ó noso alcance o regreso a Galicia de tódolos galegos que o desexen, que terán os mesmos dereitos cós residentes para accederen ás prazas en residencias da Xunta de Galicia e, en xeral, a tódolos servizos sociais.

Nos principais países da emigración, crearanse unhas unidades de servizo para os galegos, dotadas de persoal cualificado nas áreas xurídica e laboral, que se conectarán cos centros galegos correspondentes e que, ademais de ordenarse co Instituto Español de Emigración, desenvolverán programas propios de difusión cultural, xestión de subvencións, etc.

Darémolles un apoio directo e especial ós centros galegos no estranxeiro, principalmente en mate-

ria de apoio ós servizos sociais asistenciais que prestan, con subvencións para logra--lo seu equilibrio financeiro, cando dependan deles centros asistenciais ou hospitalarios.

Promoveranse convenios coa Administración central para potenciar actividades de cooperación española, en Iberoamérica e Europa, especialmente en materia de formación, investigación e axuda sanitaria; e instarase igualmente a esta Administración central para que estableza iniciativas fiscais ás axudas que empresas e entes privados poidan destinar para estes fins.

No ámbito da cooperación económica impulsarase a creación de empresas mixtas e a articulación de proxectos bilaterais con empresarios galegos no exterior.

Por último, instarase á Administración central para a eliminación de atrancos burocráticos e a simplificación de trámites en todo o que afecta ás actuacións que teñen que realiza--los nosos emigrantes, tanto no que se refire ó exercicio do dereito ó voto coma en canto á integración das unidades administrativas que lles prestan servizos ós emigrantes e que dependen de entes distintos (Asuntos Exteriores, Traballo, Educación, Asuntos Sociais, Instituto Español de Emigración), coma no que afecta ó funcionamento dos consulados.

Unha nova política económica para Galicia.

"Esperta do teu sono...". Estas palabras tamén constitúen un portico necesario desde o que temos que partir para afrontar--lo noso futuro.

Unha Comunidade Económica sen fronteiras internas, que integra doce países e trescentos vinte millóns de habitantes, na que as mercadorías circulan libremente, esixe nunha economía rexional coma a nosa un xigantesco esforzo de transformación para logra--la nosa competitividade.

O mesmo tempo será preciso penetrar nos mercados do leste europeo, que como é sabido se atopan nun proceso de transformación acelerada e se van integrando no sistema de economía de mercado. Non se trata de facer unha actividade defensiva de proteccionismo, senón dunha política activa, agresiva, aberta cara ó exterior, da que o seu obxectivo é coloca--los produtos galegos nos mercados internacionais, penetrando neles pola súa acomodación e adaptación ás necesidades do consumidor, pola súa calidade e polo seu precio.

Partimos certamente duns impedimentos iniciais de ampla importancia: a nosa posición periférica con respecto ós mercados europeos, o enorme atraso das nosas infraestructuras --que constitúen hoxe unha auténtica barreira, a falta de tradición exportadora, a dimensión insuficiente das nosas empresas e, como último apartado significativo, o atraso e a falta de equilibrio do noso sistema económico.

Se ben isto é certo, tamén o é que non caeremos no desánimo, e que Galicia esixe e demanda de nós un esforzo colectivo e integrador, co que poderemos situa--la nosa terra no lugar que lle corresponde no concerto coas rexións europeas.

Agricultura.

Os obxectivos básicos na área de política agraria teñen que partir do verdadeiro protagonista: o campesiño galego, o paisano, ó que lle hai que presta--lo apoio directo para potencia--las explotacións familiares e procura--la súa integración productiva a través do asociacionismo agrario e especialmente do cooperativismo. E preciso un esforzo singular para mellora--la capacitación profesional dos nosos agricultores, para eleva--lo seu nivel cultural, e, especialmente, para espertar na xente nova a ilusión polo traballo no campo, no contexto dunha agricultura moderna.

Dentro desta alínea quérome re-

ferir a algunha das accións que será especialmente coidada polo meu Goberno: a creación de centros de desenvolvemento rural a nivel parroquial, cunha misión específica para a extensión agraria, pero tamén como funcións de centros de carácter cultural, dotados de servizos sociais. En definitiva, centros de conexión dos nosos habitantes do medio rural cos servizos que presta a Administración autonómica.

Dentro do noso programa de des--concentración, e de xeito progresivo, iranse comarcalizando os servizos das distintas áreas da Administración, comezando polos correspondentes a agricultura, e desde eses centros comarcais prestaráse-lles atención directa ós centros locais de desenvolvemento rural. E obxectivo do noso Goberno, durante o quadrienio 90--93, poñer en funcionamento un centro por cada cinco parroquias, o que implica aproximadamente contar a final do período con 700 centros.

A acción en materia de formación e capacitación dos nosos agricultores debe completarse con todas aquelas accións dirixidas a aumenta--la produtividade das explotacións agrarias, orienta--la produción ó que demande o mercado, a potenciación da investigación aplicada, implantar aqueles cultivos que poidan sustentarse no noso solo e dos que existe demanda nos mercados nacionais e internacionais.

Unha atención especial á gandería constituirá a columna vertebral da nosa economía agraria, conxuntamente cunha nova política forestal para Galicia.

A adaptación das infraestructuras agrarias ás esixencias e a posta en marcha de unidades productivas viables esixen incrementa--los esforzos en materia de concentración parcelaria, en infraestructuras directas, especialmente en electrificación rural, camiños, teléfonos rurais, etc.

Cómpre establecer un marco estable áxil en canto ás relacións entre produtores e industrias transformadoras, de xeito que exista un horizonte establecido que permita afrontar--lo futuro cun coñecemento exacto dos parámetros de actuación e os límites de fluctuación.

Dada a importancia da gandería na nosa economía agraria, quixera determe, aínda que sexa brevemente, nalgunhas das accións significativas.

En primeiro lugar, debe completarse e perfeccionarse coa máxima urxencia o programa de saneamento, o que constitúe un presuposto básico sen o cal non cabe falar de política gandeira. Este programa debe ser complementado cunha forte acción na mellora xenética dos animais, protección de razas autóctonas, etc.

No sector lácteo, é preciso mellora--la eficacia e mellora--la produtividade nas explotacións de leite a niveis competitivos cos países atlánticos da Comunidade, co obxectivo de conseguir equilibrar--los niveis de renda dos nosos campesiños cos equivalentes da Comunidade Económica Europea e garantir--la viabilidade das nosas explotacións.

Isto vai esixir un maior protagonismo de Galicia nas decisións do Mercado Común que afecten á política agrícola, especialmente á política gandeira.

Galicia debe deixar de ser exportadora en materias primas para se converter en exportadora de produtos agroindustriais, competitivos. Isto vai esixir unha profunda transformación do noso sector agroindustrial para conseguir a través da renovación tecnolóxica e do reaquipamento producións de calidade, competitivas e con deseños idóneos e cunha distribución racional e patente.

O obxectivo específico que hai

que conseguir é o de lograr uns produtos galegos de calidade, con denominación de orixe, que se identifiquen nos mercados internacionais como produtos sans, naturais e de calidade recoñecida, como nós xa os recoñecemos.

A necesidade de defende--lo nivel de vida dos nosos campesiños esixe unha acción vigorosa para o desenvolvemento integral das nosas zonas desfavorecidas e de montaña. Para a consecución deste obxectivo dedicaremos un plan especial que lles permita a estas zonas saír do subdesenvolvemento actual, onde se integrarán tódalas técnicas que con carácter xeral expuxen.

Teño que facer mención especial do sector vitivinícola, con apoios para a potenciación das variedades autóctonas e para a integración de produtores para efectos do embotellado, denominacións de orixe e comercialización, e do sector da augardente, que precisa dun apoio decidido para defender ese produto de merecida fama mundial, favorecendo a agrupación de produtores, concentración de alambiques con control sanitario, axudas á comercialización, etc., e apoiando o réxime transitorio que permita presentar con ritmo axeitado a reestructuración do sector.

No sector forestal --e facendo abstracción do tema dos incendios, que por razóns meteorolóxicas tratarei noutra alínea--, é evidente que unha política forestal só é posible se o monte é economicamente rendible, e iso á súa vez esixe unha industria transformadora próxima e puxante. Cómpre neste proceso rexional unha ordenación do monte, comezando polo forte investimento nas subestructuras forestais, favorecendo ó mesmo tempo os obxectivos que posibiliten a explotación do monte e fagan atractivo o investimento. Isto esixe igualmente conseguir lugares de explotación de tamaño viable. Para este fin potenciarase o asociacionismo, a concentración dos montes e a adopción de medidas subvencionadoras que favo-

rezan a reforestación e a ampliación das parcelas.

Insisto na importancia da reforestación, da que o seu obxectivo será, unha vez que consigamos paraliza--los incendios forestais, duplica--lo crecemento actual dos nosos montes, mellora--la calidade dos produtos que xeran, amplia--lo número de especies forestais, mellora--los ecosistemas fráxiles e incrementa--la oferta cinexética.

A potenciación do sector transformador esixe un apoio específico ó sector dos serradoiros para a súa reestructuración; estimula--los procesos de industrialización, se ben con estudos rigorosos sobre as súas repercusións nos equilibrios do ecosistema; estimula--lo consumo de produtos forestais. Todo isto precedido dun importante esforzo en investigación forestal, que permita camiñar con pasos firmes neste eido, no que unha política debe ser necesariamente estable dado o período de maduración das especies.

Pesca.

A importancia do sector pesqueiro en Galicia non é necesario salientala, cun 35% do sector primario e un 4,3% do sistema productivo.

A política pesqueira do noso Goberno estará orientada especialmente ós seguintes fins: defensa dos nosos caladoiros; mellora da produtividade do sector; modernización das súas estruturas; mellora e simplificación dos circuitos de comercialización e defensa dos nosos mercados.

A Comunidade Autónoma ten que intensifica--las súas relacións co Goberno central e coas institucións comunitarias, colaborando coas mesmas ou ben reivindicando enerxicamente ante elas aquelas accións que sexan necesarias para efectos de garanti--los nosos caladoiros.

Para isto, a consulta cos sectores afectados será práctica habi-

tual no noso goberno, e estableceranse con carácter inmediato os contactos necesarios coas asociacións ou as confrarías do sector. Neste mesmo sentido, a grave crise que afronta a flota conxeladora merecerá a nosa atención, tanto no que se refire á defensa dos nosos intereses en Namibia, As Malvinas, Canadá ou Estados Unidos, coma á necesidade de reestructuración do sector.

E imprescindible a potenciación da investigación e da formación profesional dos nosos homes, a racionalización de procesos e técnicas e, en definitiva, unha maior calidade de tecnificación dos procesos.

Consideramos prioritario o apoio ás confrarías de pescadores e ás organizacións de produtores, no marco da política global que comprenda o saneamento das rías; unha axeitada regulación das artes de pesca; a dotación dos nosos portos das estruturas básicas para fomentar--la comercialización, así como para a apertura de novos mercados; o reforzo das cadeas de distribución, etc. Todo isto terá que encaixarse dentro dun Plan de ordenación da plataforma pesqueira galega, que permita a explotación harmónica e equilibrada dos nosos recursos mariños, e dun Plan de ordenación marisqueira das nosas rías.

A acuicultura é un verdadeiro sector de futuro en Galicia. Debemos desenvolverla ó máximo dentro dun plan integral que articule e integre distintas accións.

A industria dos produtos pesqueiros integrarase neste esquema global, con especial atención á nosa industria conserveira.

Dentro desta política intégrase o Plan de renovación da flota pesqueira galega, que se aprobará antes da finalización do 90 e que, ademais de introduci--la necesaria racionalidade, permitirá un incremento da produtividade e unha redución dos custos, mellorando ade-

mais a condición de vida a bordo e a seguridade das tripulacións.

E propósito por parte do noso Goberno a inmediata apertura de negociacións coa Administración central para concreta--las distintas accións anunciadas, incrementa--lo nivel de seguridade e prestarlle--la axuda ós nosos homes do mar.

Por último, sinalaremos que unha política de futuro esixe, como presuposto e requisito indispensable, unha investigación potente para valora--los recursos, racionaliza--la súa explotación, moderniza--los procesos da súa industrialización e garanti--la súa comercialización. Se por algo se vai caracteriza--lo noso goberno, será pola potenciación da investigación aplicada, o que constituirá a verdadeira panca para impulsa--lo noso desenvolvemento sobre bases firmes e estables.

A industrialización de Galicia.

O obxectivo do noso Goberno nesta área será o deseño dunha política industrial avanzada, tanto tecnolóxica coma socialmente, para facer de Galicia un país competitivo, en Europa e no mundo, superando a situación de crise e dependencia actuais.

Tódolos indicadores económicos manifestan un continuo proceso de desindustrialización da nosa economía, especialmente agudizada nos últimos anos, nos que Galicia empeorou a súa posición relativa con respecto ás demais comunidades autónomas.

Con todo, debemos mira--lo futuro con ilusión, xa que Galicia ten unha dotación aceptable de recursos para continua--lo seu proceso industrial. As nosas materias primas e o potencial dos nosos homes, sobre todo, son as bases para mirar con optimismo o noso futuro.

Os principios básicos da política industrial que desenvolverá o noso Goberno pódense concretar nos

seguintes puntos:

A promoción dos recursos propios e a súa inserción nos circuitos de produción integrados e competitivos dos mercados exteriores.

Unha política de relacións industriais a nivel nacional e internacional que incremente o escaso investimento exterior e apoie o interior, orientando o aforro galego cara ós investimentos productivos.

Suprimi--los atrancos actuais ó progreso industrial.

Todo isto nun modelo de economía social onde a economía privada siga a se--lo motor da industrialización, porque o Partido Popular cre no poder da liberdade, da libre iniciativa, na liberdade de mercado e na creatividade.

Estes principios desenvólense a través das seguintes accións:

Mellora da capacitación do noso potencial humano, a través da intensificación dos plans de Formación Profesional, tanto regulada coma ocupacional.

Partindo de bases realistas, centrarémonos na promoción de actividades industriais de cualificación tecnolóxica media, de empresas de tamaño pequeno e mediano, que son as que mellor se adaptan ó noso contexto socio--económico actual.

Na mesma liña impulsaremos--lo emprego, favorecendo as actividades transformadoras intensivas en man de obra.

A agroindustria constituirá a espiña dorsal da nosa estratexia.

Só un proceso industrial integrado permitirá con optimismo o futuro.

E preciso que centrémonos--lo noso esforzo na innovación tecnolóxica. Neste sentido, a articulación dun gran parque tecnolóxico descentralizado, cun centro de transferencias de tecnoloxía, tres centros de

localización tecnolóxica, en Ourense --que será o primeiro en desenvolverse--, A Coruña e Vigo, especializados por áreas, e centros de innovación tecnolóxica en Ferrol, Santiago, ría de Arousa e costa de Lugo, permitirán un eficaz desenvolvemento industrial de Galicia, asentado sobre bases firmes.

O noso desenvolvemento industrial esixe un esforzo investidor importante, que terá que acometerse por iniciativa privada. Neste sentido, non basta só con atraer--lo aforro galego, que nestes momentos se canaliza cara ó exterior, senón que é preciso incentivar--lo investimento en Galicia de recursos procedentes do exterior. Isto esixe unha enérxica política de infraestructuras, especialmente en materia de vías de comunicación terrestres, redes de comunicación, redes de gas natural, etc., das que os seus investimentos dependen especialmente da Administración central.

Ademais, e dentro da directa responsabilidade da Comunidade Autónoma, terán que contemplarse as seguintes accións:

Solo industrial suficiente, localizado nas áreas xeográficas de maior potencial industrial e completado con servizos, laboratorios e redes de comunicación axeitadas e necesariamente próximas a centros urbanos dotados dos servizos necesarios para atraeren, pola súa calidade de vida, a persoal de alta cualificación.

Unha axeitada cualificación da man de obra e unha baixa conflictividade que só podería ser consecuencia dunha política de cooperación sindical.

Unha dotación enerxética axeitada e unha aceptable calidade ambiental.

Unha política flexible de incentivos ó investimento, ensanchando ó máximo os límites da Lei de incentivos rexionais, que promova os investimentos nos sectores es-

tratéxicos para Galicia e que podemos concretar nestes momentos en agroindustria, tecnoloxía mariña, novos materiais, microelectrónica, enxeñería, moda, industria artesanal con deseño incorporado.

Por último, potenciaremos e desenvolveremo--los circuitos que permitan, por unha parte, atraer--lo investimento exterior a Galicia e, por outra, introducir--los produtos galegos nos mercados internacionais. Para isto, o Goberno galego presentarlle á Confederación de Empresarios de Galicia e ás cámaras de comercio galegas as medidas necesarias para crear órganos flexibles non burocratizados como axentes específicos para a promoción exterior de Galicia e para a atracción dos investimentos.

Dentro do sector industrial, dedicáremoslle unha atención especial á construción naval, brutalmente afectada polo Plan de reconversión, especialmente na área de Ferrol. A estratexia que seguirá o noso Goberno nesta materia podemos concretala nas seguintes accións: promove--los investimentos produtivos necesarios nos estaleiros para mellorar--lo seu nivel tecnolóxico; promove--la creación de industrias auxiliares, especialmente as de maior compoñente tecnolóxico; establecer un sistema de primas á construción naval que sexa competitivo e áxil; promove--la renovación da flota pesqueira galega para conseguir unhas unidades modernas e versátiles; promove--lo desenvolvemento das oficinas de proxectos e de estudos cara á realización dos buques do futuro; adefende--la posibilidade de recuperar--lo nivel competitivo da Mariña mercante, en especial o tráfico de cabotaxe nun sistema integrado de transporte.

A minería.

Galicia é a primeira Comunidade Autónoma productora de lignito pardo, pizarra, granito, magnetita, turba e cuarzo, ocupando un papel importantísimo no caolín, andalucita, feldspatos, chumbo, zinc, etc.

Esta riqueza esta sendo insuficientemente explotada, sendo na práctica inexistentes ata estes momentos os investimentos tanto da Administración central coma da autonómica.

O noso Goberno realizará unha inspección enérxica nese sector en orde a: fomenta--la actividade mineira, explotando axeitadamente o Mapa mineiro de Galicia, recentemente elaborado; elaborar manuais de explotación para os sectores máis significativos --pizarra, granito, etc.--, para a diminución de custos enerxéticos, simplificacións de procesos, mellora de calidades e selección de maquinaria --neste senso, potenciarase o Instituto de Materias Primas Minerais de Galicia, creado no 79, que nunca chegou a funcionar--; actualiza--lo Catastro mineiro e fomenta--la Cámara mineira; potencia--la transformación en Galicia dos produtos mineiros e as correspondentes canles de comercialización.

Prestáraselle unha atención especial á seguridade mineira, para evitar accidentes, mellora--las condicións de vida dos traballadores do sector e as medidas de control ambiental e de loita contra a contaminación.

Unha nova política comercial para Galicia.

A política que o noso Goberno seguirá no sector comercial ten como obxectivo prioritario prestarlle--lo máximo apoio ás accións do devandito sector en Galicia, para a súa estruturación, co fin de logra--la súa competitividade, de xeito que poida afrontar--lo reto das grandes superficies comerciais e, ó mesmo tempo, prestarlles ós cidadáns un mellor servizo.

As liñas básicas de actuación concrétnanse nun apoio á modernización e mellora do equipamento das instalacións comerciais para que poidan afrontar--lo reto dos novos hábitos de compra; mellora da xestión comercial a través da formación do persoal; promoción do urba-

nismo comercial e aumento da vixilancia; promoción de centros e áreas comerciais que agrupen pequenos establecementos para lograr unha oferta intensificada e competitiva; promoción do noso comercio exterior mediante a presenza nos certames internacionais; organización de misións empresariais en colaboración coas cámaras de comercio; desenvolvemento de actividades para a formación de empresarios técnicos en materia de comercio exterior; regulación do comercio ambulante, de tanta tradición nas feiras e mercados galegos, profesionalizalo e tratar de homoxeneiza--la normativa municipal, establecendo unha orde nanza tipo; limitación do incremento constante da fiscalidade municipal e logro de que os ingresos aportados contribúan a mellora--lo equipamento dos servizos municipais.

Un aspecto singularmente importante é o da mellora da capacidade financeira no sector comercial, tanto no que se refire ó financiamento do proceso de modernización, que necesariamente terá que afrontar--lo sector, coma en canto á mellora da xestión das empresas comerciais e á axeitada determinación de custos.

Neste sentido, potenciaranse os programas das PYMES, para conceder subvencións ós tipos de interese dos créditos a medio e longo prazo, que a pequena e mediana empresa lle solicite á banca privada, ás caixas de aforros e a outros intermediarios financeiros para a reforma, modernización e mellora dos establecementos comerciais. Tamén se negociará coas caixas de aforros e as entidades financeiras a apertura de liñas especiais de créditos a medio e longo prazo, orientadas ás finalidades anteriormente citadas de modernización dos establecementos.

Outorgaranse subvencións específicas ás organizacións representativas do sector para a realización de estudos dirixidos ó establecemento de áreas comerciais, me-

llora de competitividade, etc.

O mesmo tempo, subvencionaranse todas aquelas entidades dirixidas á formación de xerentes e administradores de empresas comerciais, nas que se prestará especial atención ó manexo e á distribución das fontes de financiamento e do seu equilibrio para garanti-la estabilidade financeira da pequena e mediana empresa.

Unha nova política turística para Galicia.

Creo firmemente no futuro do sector turístico galego. Quizais sexa nese sector onde teña unha especial ilusión para exercer--las responsabilidades de goberno, xa que a miña experiencia pasada permite avaliar, cunha maior precisión, as posibilidades enormes que ten Galicia para atraer un turismo de calidade, selectivo, que responda á evolución actual dunha demanda diversificada en segmentos ben diferenciados e ós que poida responder Galicia: turismo artístico, monumental, relixioso, congresos e convencións, deportes náuticos, montaña, caza e pesca, golf, ademais do tradicional turismo de praia.

O noso obxectivo é desenvolver un produto de calidade a través dos seguintes plans monográficos: creación de hostelería de alta calidade; explotación turística e deportiva das rías; extensión da práctica da navegación deportiva; desenvolvemento turístico do interior; oferta turística do litoral, incorporando os valores paisaxísticos como recurso non renovable; turismo de montaña; promoción de congresos e exposicións; explotación turística da caza e a pesca; promoción do Camiño de Santiago; turismo rural en pazos e casas solaregas; promoción de campos de golf e doutras actividades deportivas; novos mecanismos de promoción conxunta Administración--sector privado; diversificación das ofertas e corrección da estacionalidade; perfeccionamento da formación profesional,

de acordo coas necesidades do sector; reestructuración orgánica e funcional da Administración turística autonómica.

Os servicios destes plans deseñaranse as medidas necesarias de política turística que virán acompañadas doutras de tipo organizativo, entre as que salientaría a creación dun Instituto de Promoción Turística de Galicia e a reestructuración do Museo Galego de Turismo, ampliando a participación nel do sector privado.

Estructuración e vertebración territorial de Galicia.

Teño que referirme, en primeiro lugar, á necesidade de completa-la organización territorial de Galicia, articulando os entes previstos no noso Estatuto de autonomía, como con gran autoridade e elocuencia nos amosou o noso Presidente: a comarca e a parroquia.

En primeiro lugar, anuncio perante esta Cámara a inmediata constitución dunha Comisión de comarcalización, que será a encargada de fixa--las bases técnicas para a redacción dun proxecto de lei de organización territorial de Galicia, no que se fixarán as comarcas nas que se dividirá territorialmente a nosa Comunidade Autónoma e se fixará tamén o réxime xurídico comarcal, regulando os seus órganos propios, tanto no que se refire á súa composición coma ó seu funcionamento.

A priori, pode afirmarse a necesidade dun Consello comarcal e doutros órganos. O esquema comarcal aproximarase no posible ás deputacións provinciais, e a súa competencia virá determinada necesariamente polos intereses supramunicipais que non excedan do propio interese comarcal e polos intereses comúns dos concellos integrados na comarca respectiva.

A mesma Lei de organización territorial de Galicia, ó mesmo tempo, terá que conte--las normas pre-

cisas para o recoñecemento da personalidade xurídica das nosas parroquias rurais, que deberán estar dotadas dun órgano que, en principio, se concibe como deliberante e de proposta e informe en cantos extremos afecten ós seus intereses.

A ordenación do territorio e as infraestructuras constitúen elementos básicos, non só para a vertebración de Galicia, senón tamén para facer posible o seu desenvolvemento económico. De non eliminarse o illamento actual de Galicia, non será posible lograla súa expansión industrial e a súa competitividade. A ordenación do territorio debe ser un esforzo de síntese, que afecta principalmente á distribución da poboación, das actividades económicas, da vivenda, dos equipamentos colectivos, das fontes de enerxía, dos transportes, das infraestructuras, dos abastecementos de auga e dos saneamentos, e tamén á eliminación de residuos sólidos e á protección dos recursos naturais históricos e culturais. E o meu propósito que con carácter inmediato comece a funcionar unha Comisión técnica, que se integrará con representantes da Administración autonómica, das deputacións e doutros entes, a fin de redactar o anteproxecto de lei de ordenación territorial de Galicia.

En materia de infraestructuras, será unha preocupación singular do meu Goberno melloralas correspondentes ó mundo rural. Para isto formarase o inventario das existentes e das que demanden os concellos, para dotalos dunhas infraestructuras básicas e indispensables no momento actual.

Na rede viaria de interese xeral, o noso obxectivo será rachalo illamento de Galicia, articulando unha mellora substancial das nosas comunicacións co resto de España e con Europa. Dado que nesta rede a responsabilidade é da Administración central, resulta evidente que só unha política unitaria de Galicia poderá vencer a resistencia a desviar os investimentos dos

eixes Cataluña--Madrid--Andalucía ó eixe norte. Neste sentido, ofrezolle a esta Cámara a constitución dunha Comisión integrada por todos os partidos con representación parlamentaria, para decidir as grandes vías de comunicación que van conectar Galicia co exterior. A posición que o Grupo Popular mantén sobre ese tema concrétese, como se sabe, no remate da autoestrada do Atlántico, autoestrada central de Galicia, autovía transeuropea ou corredor do cantábrico, autovía A Coruña--Lugo--Ponferrada--Benavente, autovía Vigo--Ourense--Benavente, autovía Ourense--Monforte--Lugo--Vegadeo.

Dentro da área de competencia propia da Comunidade Autónoma, a acción do noso Goberno dirixirase primeiro a redefinir a rede propia da Comunidade Autónoma, redistribuíndo as súas competencias coas que lles corresponden ás deputacións provinciais, logo dos acordos oportunos con estas, e impulsa-lo Plan de mellora das estradas autonómicas.

Presentarase perante esta Cámara o proxecto de lei de estradas de Galicia, no que se recollerá a articulación da nosa rede, e completarase esta acción con programas de conservación e mellora, acondicionamento de travesías e variantes, modernización de instalacións, parques de maquinaria, etc.

Na rede de ferrocarril, defendémo-lo ancho de vía europeo en todo o sistema ferroviario galego e a súa electrificación, a dobre vía na liña A Coruña--Tui e, en xeral, a mellora da velocidade en todo o trazado da rede, contemplándose como último obxectivo o establecemento do tren de alta velocidade en Galicia.

En materia de portos, os puntos básicos da actuación do noso Goberno concretaranse en promulgar unha lei de portos da Comunidade Autónoma galega; crear unha empresa pública de portos de Galicia que xestione, administre e explote o noso

sistema portuario; esixir do Goberno central a transferencia do porto de Vilagarcía de Arousa; esixir igualmente a participación da Administración autonómica nos portos de interese xeral do Estado encravados no litoral galego.

Outro obxectivo do noso Goberno será a elaboración do Plan hidrolóxico de Galicia--costa e o Plan de infraestructuras hidráulicas de Galicia-- interior, que se completará coa presentación ante esta Cámara do proxecto de lei de xestión e desenvolvemento hidráulico da Comunidade Autónoma, creándose como órgano de xestión a Sociedade de Augas de Galicia.

A política de vivenda recibirá un forte pulo. E preciso rachar coa situación actual, na que a carencia de ofertas disparou os precios, impedíndolle a unha familia con ingresos normais acceder a unha vivenda. As medidas máis significativas que afrontaremos concretaranse na aprobación do Plan do solo e da vivenda para o cuadrienio 90--93, con carácter vinculante para a promoción pública; na utilización dos xestores para a construción de vivendas de promoción pública, baixo a dirección do Instituto Galego da Vivenda e do Solo; e na mellora e xestión da construción de vivendas para garanti--la súa calidade.

En materia de solo procederase, de acordo co Plan de ordenación territorial de Galicia, á habilitación do solo urbano industrial necesario para facerlles fronte ás necesidades específicas, articulando a acción propia da Xunta coa que lle corresponde ás administracións locais, ás que se lles prestará un especial apoio para desenvolver unha política do solo.

No sector de transportes, os obxectivos básicos que hai que conseguir son os seguintes: garanti--la libre mobilidade das persoas e das mercadorías por todo o noso territorio; integra--los territorios galegos co resto de España e Portugal; coordena--la actividade dos

diversos modos de transportes que compiten entre eles na nosa comunidade; adapta--la nosa lexislación e ordenación ás novas esixencias que demanda a nosa integración no sistema económico europeo; desenvolver axeitadamente a inspección e a acción sancionadora; incrementa--la capacidade de xestión das empresas de transporte e das persoas á súa fronte, mediante un plan de formación de xestión para o sector; adapta--las medidas necesarias para colaborar na harmonización técnica e social lexislada pola Comunidade Europea; aproveita--las axudas previstas pola Comunidade Europea neste sector, fomentando a participación da empresa galega nos programas comunitarios.

En materia de infraestructuras, non quero deixar de menciona--las relacións co norte de Portugal, vi--tais para Galicia.

A este fin, coordinaranse as respectivas actuacións en tódolos ámbitos, especialmente nos pasos fronteirizos, tanto nas pontes sobre o río Miño coma na fronteira terrestre e no enlace das vías de comunicación e medios de transporte de todo tipo entre ámbalas dúas rexións. Esta acción completarase con outras de carácter sectorial, que se desenvolverán en proxectos conxuntos nas áreas turísticas, culturais e ambientais, etc.

Medio ambiente.

E obriga clara dun Goberno do noso tempo protexe--la saúde, conserva--los recursos naturais básicos: a auga, o aire, a terra e a enerxía, que veñen se--los mesmos elementos fundamentais dos filósofos gregos; mellora--lo hábitat social rural e urbano. En definitiva, protexe--lo noso patrimonio natural e cultural e mailo noso medio ambiente natural e social.

Por outra parte, é indubidable que o equilibrio entre a natureza e a sociedade ten que realizarse potenciando á vez o equilibrio entre o medio ambiente e a economía. Re-

quírese por iso unha visión global, unha política integral. O noso Goberno buscará a integración da protección ambiental nas políticas económica, industrial, educativa e social; defenderá o equilibrio ecolóxico e a protección da biosfera; protexerá o medio mariño e os seus recursos; promoverá a utilización correcta da terra; loitará contra a contaminación e pola creación dunha conciencia social ó respecto; coídará a economía dos recursos non renovables, fomentando ó respecto unha motivación xeneralizada; establecerá claramente o principio de responsabilidade causal: o que contamina, paga. Iremos a unha distribución clara de competencias e á decidida cooperación nacional e internacional.

Quixera determe no tema dos incendios forestais, ó que lle hai que dar unha prioridade especial. Nos últimos 20 anos arderon en Galicia preto de 1.000.000 de hectáreas, o que supón que o equivalente da terceira parte da superficie de Galicia quedou sen a cuberta vexetal, producíndose perdas gravísimas no solo. Non dubidarei en aplicar tódolos medios á nosa disposición, coordinando as accións necesarias para previr e loitar contra os incendios, completando a rede de postos fixos e de vixilancia, organizando e reforzando os medios de extinción e articulando plans de vixilancia, dos que se poñerán ó seu servizo os medios necesarios, instando ás autoridades policiais e xudiciais para unha mellor efectividade que remate coa actual impunidad dos incendiarios.

A medio prazo, a loita contra os incendios terá que articularse coa política forestal e, en todo caso, temos que concienciarnos de que os incendios forestais non son un problema exclusivo da Administración autonómica, senón que afectan a tódolos galegos. Só unha acción solidaria decidida poderá rematar con esta situación viciada, que vai directamente contra os intereses básicos de Galicia.

Reforma da Administración.

Quixera rematar esta exposición da política que o noso Goberno vai seguir durante o quadrienio 90—93 —de obte—la confianza desta Cámara— coa enumeración das medidas para articular unha auténtica reforma da Administración. Neste empeño fracasaron moitos gobernos e constitúe un dos auténticos retos do meu Goberno articular unha Administración moderna, eficiente e profesionalizada, que sirva con imparcialidade e eficacia ós intereses xerais e que lle preste unha atención especial ó cidadán.

Como primeira medida para lograr este obxectivo, débense eliminar—los grandes males que sofre a nosa Administración: a politización, a rutina, o burocratismo e o afastamento do administrado.

Os obxectivos básicos e a actuación que o noso Goberno se propón conseguir con respecto á Administración parten da fixación dunhas normas que garantan a profesionalización da Administración e os principios constitucionais de obxectividade, mérito e capacidade, e a revisión en profundidade de tódolos procedementos administrativos baixo o principio rector de racionalizar e simplificar—lo funcionamento da Administración, aplicando as técnicas máis avanzadas, de xeito que a nosa Administración autonómica se coloque, se pode, á cabeza das administracións públicas de España, tanto pola súa eficacia coma, sobre todo, pola súa preocupación polo administrado.

En materia de funcionarios públicos, as normas básicas que se editarán de inmediato, --logo da consulta coas organizacións representativas dos funcionarios e cos órganos colexiados correspondentes, son as seguintes: Regulamento de selección de persoal, Regulamento de provisión de postos de traballo, Regulamento de réxime disciplinario da función pública.

Estas medidas, esixidas como

desenvolvemento inmediato da Lei de función pública da Comunidade, completaranse cun proxecto de lei de reforma da función pública, co fin de garanti-la estabilidade no emprego do persoal interino, laboral por tempo indefinido que desempeñe funcións administrativas, e contratado administrativo, co fin de que os que non superen as probas de acceso á función pública poidan quedar, dalgún xeito, como persoal laboral fixo que se debe extinguir.

Así mesmo, e mentres non se remate o proceso de regularización da función pública, e agás para prazas puntuais, os concursos para provisión de vacantes terán carácter interino.

Os grandes obxectivos de profesionaliza-la Administración e a articulación dunha efectiva carreira administrativa desenvolveranse utilizando para iso como elemento estratéxico a Escola da Función Pública. Da súa eficacia dependerá, na práctica, logra-la profesionalización e tecnificación da nosa Administración e por iso lle prestaremos toda a nosa atención.

Outro eixe da reforma administrativa é a racionalización, simplificación e informatización dos procesos administrativos. Os obxectivos básicos que se deben conseguir son: achegamento ó administrado, simplificación de trámites, control de eficacia dos procedementos, normalización de documentos, maior rapidez no funcionamento da Administración, desconcentración da xestión nas delegacións provinciais da Xunta e nas oficinas comarcais, accesibilidade e control da información, simplificación e refundición da normativa legal, edición de folletos ou guías de procedemento para uso do administrado.

Será obxecto de particular atención a racionalización de procedementos en materia de subvencións e a desconcentración da xestión do capítulo VI dos presupostos nas delegacións provinciais da Xunta.

Para a efectividade da reforma administrativa crearanse, como órganos específicos, os seguintes: a Comisión central da racionalización, a Comisión de Consellería e a Comisión de revisión da normativa legal.

Como elemento impulsor e dinamizador da reforma configúrase a Inspección central de servizos, que se instituirá ó mesmo tempo como órgano para defensa do administrado.

Señor Presidente, señoras e señores Deputados, sería, en verdade, pedir demasiado intentar que puidese eu, e penso que ninguén, rematar un discurso como este sen unha verdadeira e profunda nota de emoción. Non fixeron o mundo, nin a vida os ordenadores, nin as máquinas frías; as grandes creacións humanas teñen máis que ver co fondo da poesía, coa labrada do entusiasmo, co severo son dunha sinfonía de Beethoven ou de Brahms. E, por suposto, coa alegría das nosas gaitas e o "rouco son dos piñeiros", ós que Pondal interrogaba sobre o destino de Galicia.

Dixen, e é verdade, que sinto que, dalgún xeito, toda a miña vida foi unha longa preparación para este momento. O velo chegar síntome cargado de responsabilidade, recordando que, despois de todo, un home non é máis ca unha nimiedade, unha anécdota dentro da historia profunda dun pobo. Algunha tarefa especial vainos abrumar ós que temos que darlle liderato e esperanza neste momento á verdadeira encrucillada.

Imos ir cara a adiante. Non imos distraernos en utopías nin en verbalismos. Imos asumir por completo o destino de Galicia, cara á súa plena identificación, cara á modernidade, con plena superación de calquera tipo de complexos. Para iso volvo ofrece-la plena dispoñibilidade da maioría desta Cámara á colaboración de todos.

A altura dos problemas que hoxe

imos encarar átrevome a dicir, unha vez máis, que todos somos poucos para tentalo. Galicia afróntase co peso da súa marxinación xeográfica, da súa poboación envellecida, da súa economía descapitalizada, de que a distancia coas rexións máis ricas non diminúe, senón que aumenta. Por iso penso que este é o momento no cal, gardando cada un os seus posicionamentos lexítimos, non sería disparatado pedirilles a todos que afrontasen os desafíos que aí están desde un espírito constructivo ó servicio de Galicia.

O lema dos irmandiños, a irmandade da xusticia, é aplicable ó noso tempo.

Nese espírito, desde logo, será desde o que a coalición do Grupo Popular e dos Centristas de Galicia van traballar, e desde o cal me atrevo a solicitar desta Cámara a súa confianza para desenvolver un eficaz labor de goberno durante a presente lexislatura.

Pido disculpas, señor Presidente, señoras e señores Deputados, pola inevitable extensión deste discurso, e sométome gustoso ós debates á decisión do Parlamento de Galicia.

Moitas grazas. (Aplausos na sala).

O señor PRESIDENTE: Moitas grazas, señor candidato.

Señoras e señores Deputados, de conformidade co número 3 do artigo 136 do noso regulamento cómpre suspender--la sesión por un tempo mínimo de corente e oito horas. Esta sesión reanúdase o vindeiro mércores, ás doce horas, e desenvolverase de conformidade co previsto no devandito regulamento e cos acordos acadados na Xunta de Portavoces.

Suspéndese a sesión.

Eran as once e cincuenta minutos da mañá.

FOLLA DE SUBSCRICIÓN

PARLAMENTO DE GALICIA

Nome.....
Domicilio.....
Cidade..... Teléfono.....
Desexo subscribirme ó Diario de Sesións do Parlamento de Galicia, de acordo coas condicións estipuladas a partir do día..... de..... de 19..... ata o 31 de decembro de 19.....
Con data..... de..... de 19....., enviolles por xiro ou talón nominativo, número....., a cantidade de.....pesetas.
..... de..... de 19.....
Asinado

Edición e subscrición:

Servicio de Publicacións do Parlamento de Galicia.
Pazo do Parlamento. C/ Hórreo s/n. 15702 Santiago.
Teléfono 981/561600 – Ext. 238.
Subscrición anual: 3.000 ptas. Número solto: 75 ptas.

HOJA DE SUSCRIPCION

PARLAMENTO DE GALICIA

Nombre.....
Domicilio.....
Ciudad..... Teléfono.....
Deseo suscribirme al Diario de Sesiones del Parlamento de Galicia, de acuerdo con las condicións estipuladas a partir del día..... de..... de 19..... hasta el 31 de diciembre de 19.....
Con fecha..... de..... de 19....., les envío por giro postal o talón nominativo, número..... la cantidade de.....pesetas.
..... a..... de..... de 19.....
Firmado

Edición y suscripción:

Servicio de Publicaciones del Parlamento de Galicia.
Pazo do Parlamento. C/ Hórreo s/n. 15702 Santiago.
Teléfono 981/561600 – Ext. 238.
Suscripción anual: 3.000 ptas. Número suelto: 75 ptas.

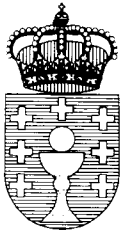
NOTA:

A subscrición é anual, por anos naturais. O período da subscrición remata o 31 de decembro de cada ano. As altas producidas durante o ano contaránse, para efectos de cobro, desde o día 1.º de cada trimestre natural, sempre que a data de subscrición sexa anterior a esta.

NOTA:

La suscripción es anual, por años naturales. El período de la suscripción finaliza el 31 de diciembre de cada año. Las altas producidas durante el año se contarán, a efectos de cobro, desde el día 1.º de cada trimestre natural, siempre que la fecha de suscripción sea anterior a esta.

PUBLICACIÓNS DO PARLAMENTO DE GALICIA

Colección de Leis de Galicia

Vol. 0	Regulamento do Parlamento de Galicia
Vol. 1	Lei 1/1982, do 24 de xuño, de fixación da sede das institucións autonómicas
Vol. 2	Lei 2/1982, do 30 de decembro, de Presupostos Xerais da Comunidade Autónoma para 1982
Vol. 3	Lei 1/1983, do 22 de febreiro, reguladora da Xunta e do seu Presidente
Vol. 4	Lei 2/1983, do 15 de abril, para o incremento dos tipos de taxas de contía fixa
Vol. 5	Lei 3/1983, do 15 de xuño, de normalización lingüística
Vol. 6	Lei 4/1983, do 15 de xuño, de recoñecemento da galeguidade
Vol. 7	Lei 5/1983, do 30 de xuño, de sanidade escolar
Vol. 8	Lei 6/1983, do 22 de xuño, de limitación da propiedade nas estradas non estatais de Galicia
Vol. 9	Lei 7/1983, do 22 de xuño, de rexime das fundacións de interese galego
Vol. 10	Lei 8/1983, do 8 de xullo, do Consello da Cultura Galega
Vol. 11	Lei 9/1983, do 15 de xullo, de Presupostos Xerais da Comunidade Autónoma para 1983
Vol. 12	Lei 10/1983, do 9 de decembro, reguladora do Consello Asesor de RTVE en Galicia Lei 9/1984, do 11 de xullo, de creación da Compañía de Radio-Televisión de Galicia
Vol. 13	Lei 11/1983, do 29 de decembro, de actuación intensiva nas parroquias rurais
Vol. 14	Lei 2/1984, do 10 de maio, de Presupostos Xerais da Comunidade Autónoma para 1984 Lei 10/1984, do 13 de xullo, de asignación de recursos fixados polo Real Decreto-Lei 3/1984, do 4 de abril, á Comunidade Autónoma de Galicia
Vol. 15	Lei 3/1984, do 3 de abril, de xestión económica e financeira pública de Galicia
Vol. 16	Lei 4/1984, do 4 de maio, de Cámaras Agrarias
Vol. 17	Lei 5/1984, do 29 de maio, de símbolos de Galicia
Vol. 18	Lei 6/1984, do 5 de xuño, do Valedor do Pobo
Vol. 19	Lei 7/1984, do 26 de xuño, de regulación provisoria dos Servizos Xurídico-Contenciosos da Xunta
Vol. 20	Lei 8/1984, do 10 de xullo, de asunción de competencias en materia de obras hidráulicas
Vol. 21	Lei 11/1984, do 11 de decembro, de dotación artística en edificios e construcións públicas da Comunidade Autónoma
Vol. 22	Lei 12/1984, do 28 de decembro, do estatuto galego do consumidor
Vol. 23	Lei 1/1985, do 10 de xaneiro, de Presupostos Xerais da Comunidade Autónoma de Galicia para 1985
Vol. 24	Lei 2/1985, do 26 de febreiro, de ordenación da pesca marítima en augas da Comunidade Autónoma de Galicia
Vol. 25	Lei 3/1985, do 12 de abril, do patrimonio da Comunidade Autónoma
Vol. 26	Lei 5/1985, do 11 de xuño, de sancións en materia pesqueira, marisqueira e de cultivos mariños Lei 13/1985, do 2 de outubro, de sancións accesorias en materia de pesca, marisqueo e cultivos mariños
Vol. 27	Lei 6/1985, do 24 de xuño, do Consello de Contas de Galicia

Vol. 28	Lei 7/1985, do 17 de xullo, de Caixas de Aforros galegas
Vol. 29	Lei 8/1985, do 13 de agosto, de eleccións ó Parlamento de Galicia
Vol. 30	Lei 9/1985, do 30 de xullo, de protección das pedras ornamentais
Vol. 31	Lei 10/1985, do 14 de agosto, de concentración parcelaria
Vol. 32	Lei 11/1985, do 22 de agosto, de adaptación da do solo en Galicia
Vol. 33	Lei 12/1985, do 3 de outubro, de crédito extraordinario para atende-los gastos das eleccións ó Parlamento de Galicia
Vol. 34	Lei 14/1985, do 23 de outubro, reguladora dos xogos e apostas en Galicia
Vol. 35	Lei 15/1985, do 23 de outubro, de ordenación marisqueira e cultivos mariños
Vol. 36	Lei 1/1986, do 29 de outubro, de Presupostos Xerais da Comunidade Autónoma de Galicia para 1986
Vol. 37	Lei 2/1986, do 10 de decembro, de prórroga do rexime de arrendamentos rústicos para Galicia
Vol. 38	Lei 3/1986, do 18 de decembro, de Consellos Escolares de Galicia
Vol. 39	Lei 1/1987, do 30 de abril, de Presupostos Xerais da Comunidade Autónoma Galega para o ano 1987
Vol. 40	Lei 2/1987, do 8 de maio, reguladora do Consello da Xuventude de Galicia
Vol. 41	Lei 3/1987, do 27 de maio, de servizos sociais
Vol. 42	Lei 4/1987, do 27 de maio, de creación da Escola Galega de Administración Pública
Vol. 43	Lei 5/1987, do 27 de maio, do Consello Social da Universidade e do Consello Universitario de Galicia
Vol. 44	Lei 6/1987, do 12 de xuño, de plan especial de portos da Comunidade Autónoma de Galicia
Vol. 45	Lei 7/1987, do 10 de novembro, sobre a compilación do Dereito Civil en Galicia
Vol. 46	Lei 8/1987, do 25 de novembro, pola que se establece a gratuidade dos estudos de Bacharelato, Formación Profesional e Artes Aplicadas e Oficios Artísticos nos centros públicos e a autonomía de xestión económica dos centros docentes públicos non universitarios
Vol. 47	Lei 1/1988, do 19 de xaneiro, de iniciativa lexislativa popular ante o Parlamento de Galicia
Vol. 48	Lei 2/1988, do 5 de marzo, de Presupostos Xerais da Comunidade Autónoma Galega para o ano 1988
Vol. 49	Lei 3/1988, do 27 de abril, de creación do Instituto Galego da Vivenda e Solo
Vol. 50	Lei 4/1988, do 26 de maio, da Función Pública de Galicia
Vol. 51	Lei 5/1988, do 21 de xuño, do uso do galego como lingua oficial de Galicia polas entidades locais
Vol. 52	Lei 7/1988, do 12 de xullo, de creación do Consello Galego de Relacións Laborais
Vol. 53	Lei 8/1988, do 18 de xullo, do plan xeral de investigación científica e técnica de Galicia
Vol. 54	Lei 9/1988, do 19 de xullo, de estadística de Galicia
Vol. 55	Lei 10/1988, do 20 de xullo, de ordenación do comercio interior

Distribúe
GALAXIA
Reconquista, 1 - Vigo
Teléfonos (986) 432100 - 433238

De venda
en librerías